БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 116 (6551)
ИЮНИИН 13
СУББОТО
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Барилгын һара үнгэргэлгэдэхи дутагдалнуудые зайсуулха

Ниитын малажалые улам саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ талаар партиин XIX съезд хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай зорилгонуудые табяа.

Эдээниие амжалтатайгаар дүүргэхын тулада колхозууд болон совхозуудай малые, нэн түрүүн, хүсэд хүрэхэ тэжээлээр, һайн байрануудаар хангаха шухала. Юуб гэхэдэ, хаана, ямар ажахыда малажал зохистой условидо байнаб, имагта тэндэл һайн показательнууд туйлагдадаг гэжэ олон жэлэй дүй дүршэл эли тодоор харуулна. Тиимэһээ колхоз, совхоз бүхы малаа эрхим һайн шанартай тэжээлээр, зоовэтеринарна эрилтэнүүдтэ харюусаха дулаан, һаруул байрануудаар хангаха ёһотой.

Зүгөөр, малажалда шухала хэрэгтэй байранууд мүнөө тон хангалтагүйгөөр баригдана гэжэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй обком тодорхойлһон байна. Июниин 1-нэй байдалаар республикын колхозуудта малай байрануудые бариха 1953 оной түсэб арайхан гэжэ 2,8 процент дүүргэдэһэн байгаа. Илангаяа Хориин, Хэжэнгын, Кударын, Зэдын аймагуудай колхозуудта энэ хүдэлмэри ехээр унжагайруулагдана.

Эдэ дутагдалнуудые дары усадхажа, ниитын малажалые ерэхэ үбэл һайн байрануудаар хангаха зорилтоор июниин 5-һаа июлиин 5 болотор малай ба үйлэдбэриин бусад барилгануудые хэхэ һара үнгэргэхэ гэһэн тусгаар тогтоол республикын правительство, партиин обком баталжа абаһан байна. Энэ тогтоолой ёһоор, заагдаһан болзор соо *1953 оной барилгын* түсэб колхоз бүхэн 80 процентһээ доошо бэшэ дүүргэхэ зэргэтэй.

Барилга ябуулха һарын эхилһэнһээ хойшо недели үнгэрбэ. Энэ үе соо республикын олонхи колхозууд барилгын хүдэлмэри эмхитэй һайнаар эхилжэ байна. Мухаршэбэрэй, Ториин, Кабанскын, Иволгын, Түнхэнэй болон республикын бусад зарим аймагуудһаа ороһон мэдээнүүдэй ёһоор, эдэ аймагуудай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд ниитын малай байрануудые бариха тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, барилгын хүдэлмэриин тусгаар график зохёожо, барилгада хэрэглэгдэхэ модо ба бусад материалнуудые бэлэдхэхэ, тэрэниие зөөхэ даалгабаринуудые колхоз бүхэндэ хүргэһэн байна.

Мүнөө үедэ республикын нилээд олон колхозууд барилгын хүдэлмэри эдэбхитэй һайнаар ябуулжа байна. Мухаршэбэрэй аймагай «Победа» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бродников) барилгада хабаадаха хүнүүдые болон мори унаа түсэбэй ёһоор гүйсэд гаргаад, гахайн типовой шэнэ байра, эбэртэ малай байха нэгэ байра барижа захалаа. Тус аймагай Заганай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо модо шэрэлгэ дээрэ 35 мори тэргэ, 2 автомашина, 30 гаран колхознигууд барилгашад хүдэлмэрилнэ. Мүн «Искра», «Гигант» колхозуудта барилгын ехэ хүдэлмэринүүд ябуулагдажа байна.

Ториин аймагай олонхи колхозууд барилгын тусгаар бригадануудые эмхидхэжэ, богонихон болзор соо 3 мянган үлүүтэй кубометр модо бэлэдхээд, малай байрануудые мүнөө барижа эхилбэ.

Барилга эрхилхэ талаар энэ мэтэ һайн жэшээ харуулжа байһан колхозууд республика соо нилээд олон байха юм.

Гэбэшье, барилгын һара соносхогдоһоор хэдэн хоног үнгэрөө, зүгөөр республикын зарим аймагуудта ниитын малай байрануудые барилга үшөөл һулаар, эмхи батагайгаар хэгдэнэ гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Республикын Министрнүүдэй Соведэй болон партиин обкомой тогтоолой ёһоор үбһэ хуряалгын кампаниин эхилтэр малай байранууд ехэнхидээ баригдажа дүүргэгдэхэ ёһотой. Тиимэһээ колхоз бүхэн барилгын тусгаар бригада эмхидхэжэ, тэрэнээ бэхижүүлхэ зэргэтэй. Теэд нэгэ зарим аймагуудта барилгын һара муугаар үнгэргэгдэнэ. Жэшээнь, Яруунын аймагай олонхи колхозууд барилга хэхэ талаар мүнөө хүрэтэр өөдтэй юумэ хээгүй байһаар. Тус аймагай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд түсэб, график зохёогоод лэ, аймагай нэгэ хэдэн хүдэлмэрилэгшэдые колхозуудта түлөөлэгшэнэр болгон эльгээгээд лэ, һанаагаа амаршаһан байха юм. Аймагай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени, тэрэнэй начальнигай уялга дүүргэгшэ нүхэр Князев мүнөө аймаг соогоо хаана, ямар колхозуудта барилгын хүдэлмэриин хэр зэргээр ябажа байһые огто мэдэнэгүй, һанаа амар һуужа байна. Аймаг соохи бодото байдал мэдэхэгүйһөө гадна, нүхэр Князев «би арбан гартай хүн бэшэб, хамаг юумэ хайшан гэжэ хэхэбиб» гэжэ өөрынгөө муу хүтэлбэриие энэ мэтын хойрог үгэнүүдээр далдалхые оролдоно.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй обкомой тогтоол соо республикын хэдэ хэдэн аймагууд, тэдэнэй тоодо Хэжэнгын аймаг, малай байрануудай барилга илангаяа муугаар ябуулна гэжэ онсо тэмдэглэһэн байгаа. Теэд Хэжэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд энэ тогтоолһоо зохихо тобшолол хээгүй, мүнөө хүрэтэр барилгын хүдэлмэри таһалдуулһаар.

Ниитын малай байра бариха хүдэлмэри эхилээгүй колхозууд мүн Занграйн, Закаменай, Зэдын аймагуудта бии. Эдэ аймагуудта МТС-үүд барилгын һара үнгэргэлгэдэ хабаадалсанагүй шахуу.

Үдэр үнгэрхэ бүри саг ошожол байна. Үбһэ хуряалгын кампаниин эхилхэ сагынь ойротохонь. Барилга ябуулхада мүнөө эгээл зохид таатай үе байһаниинь мэдээжэ. Тиимэһээ барилгын һарын турша соо колхоз бүхэн барилгын хүдэлмэридэ хабаадуулагдаха хүнүүдые, мори унаа түсэбэй ёһоор табиха, үбэлэй үедэ ниитынгээ малые һайн байраар хангахын түлөө бүхы хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын урда, аймагуудтахи партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Тэдэнэр республикын правительствын ба партиин обкомой тогтоолые гүйсэд бэелүүлхын тула барилгын хүдэлмэриин ямар зэргээр ябажа байһые саг үргэлжэ хинан шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые дары усадхаха хэмжээ абажа байха уялгатай. Барилгашадай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ, ниитэ-политическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулха гээшэ барилгые түргэдхэхэ хэрэгтэ нилээд туһалха байна. Ушар иимэһээ энэ хэрэгтэ партийна организацинууд тусгаар анхарал хандуулха ёһотой.

Эдэ үдэрнүүдэй дайшалхы зорилго юуб гэхэдэ, хаана, ямар колхоздо барилгын хүдэлмэри эхилэгдээгүйб, тэндэ барилгын бригаднуудые дары эмхидхэжэ, тэдэниие барилгын хүдэлмэридэ элсүүлхэ хэрэг болоно. Барилгын хүдэлмэридэ МТС-үүдэй үүргэ эрид дээшэлүүлэгдэхэ, тэдэнэр өөһэдынгөө харьяата колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ, барилгын материалнуудые зөөлгэдэ трактор, машинануудаа табиха, техническэ хүтэлбэреэр туһалха ёһотой.

Барилгын һара үнгэргэлгэдэхи дутагдалнуудые ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа, ниитынгээ малажалые һайн байрануудаар хангахын түлөө тэмсэе!

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй **Президиум** өөрынгөө Указаар:

БМАССР-эй Культурын министрээр—нүхэр Сафронов Роман Савельевичые;

БМАССР-эй Нютагай ба түлишын промышленностиин министрээр — нүхэр Пивоваров Николай Буиновичые;

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Харгын ба транспортна ажахын управлениин начальнигаар нүхэр Цыреторов Балдан Урьяковичые томилбо.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Хүгжэмтэ коллективүүдэй зунай гастрольнууд

Гүрэнэй украинска арадай хоор, ород арадай дуунай омско хоор ба волжско арадай хоор зундаа гастрольдо Москва ерэхэ юм. Грузинска ССР-эй Гүрэнэй дуунай ба танцын ансамбль, молдавска арадай танцын ансамбль мүн лэ столицын ажалшадай үмэнэ наадаха байна.

Столицын творческо олон коллективүүд зунай үедэ ороной элдэб олон городуудаар ябаха юм. Пятницкиин нэрэмжэтэ Гүрэнэй ород арадай хоор Закавказьеда ба Крымдэ, СССР-эй арадай танцын Гүрэнэй ансамбль — Ленинград, Петрозаводск ба Прибалтикын городуудаар ябаха байна.

Олон коллективүүд ороной урда зүгтэ ехэ курортнуудтай газарнуудаар гастроль хэхэ юм. Н. П. Осиповой нэрэмжэтэ Гүрэнэй ород арадай оркестр Сочи ба Кисловодск руу удаан болзороор түрүүшынхеэ гастрольдо гарахань. Тэрэнэй концертнүүдтэ РСФСР-эй арадай артистка В. Давыдова, РСФСР-эй габьяата артист В. Кильчевский, РСФСР-эй арадай артист А. Кривченя, РСФСР-эй габьяата артист И. Петров гэгшэд хабаадалсаха юм.

ССР Союзай гүрэнэй симфоническа оркестр бүхы составаараа Сочи ошохо, гүрэнэй ленинградска филармониин симфоническа оркестр—Кисловодск ошохо юм.

РСФСР-эй арадай артист А. В. Свешниковэй хүтэлбэрилдэг ород дуунай хоор Севастополь, Запорожье, Херсон, Каховка ба Одессэдэ тус бүри хэдэн концерт табиха байна.

Закарпатска арадай хоор Дальна Восток ошоо. Тэрэ хадаа Приморьеын болон Сахалинай городуудта концертнүүдые табиха юм. Узбекскэ филармониин дуунай ба пляскын ансамль Казахстанай, Сибириин ба Уралай городуудаар, Хойто зүгэй дуунай хоор—Поволжьеын болон Хойто Кавказай городуудаар ябаха байна. Уральска арадай хоор, «Думка» гэжэ гүрэнэй украинска академическэ хоорой габьяата капеллэ ба бусад коллективүүд зунай гастрольнуудта хабаадахань.

Ансамбльнууд, хоорнууд, оркестрнүүд, хүгжэмшэд ба дуушад ороной олон эстрадуудта дүрбэ мянган концерт харуулха юм.

(ТАСС).

И. В. Сталинай нэрэмжэтэ Ферганска Ехэ каналай участок.

ТАСС-эй фотохронико.

Хойто зүгтэ мичуринска сад таригдана

УХТА. (Карело-Финскэ ССР), июниин 10. (ТАСС). Калевалын районой Юшкозеро деревнидэ гурбан гектар шахуу талмай дээрэ юрэ бусын сад харагдана. Эндэ яблонь, сливэ, вишни, гүлзөөргэнэ, крыжовник, уляангир, сирснь ба бусад олон модод ургана. Энэ хадаа Карело-Финскэ ССР-тэхи эгээн хойто зүгэй мичуринска сад болоно.

Юшкозерско больницын фельдшер А. Ф. Добрынина энэ садые анхан байгуулба. И. В. Мичуринай эльгээһэн хэдэн һөөг яблонь эгээн түрүүшээр тэрэ һуулгаһан юм. Мүнөө сад ехэ болонхой. Тэрэн соо 900 шахуу залуу яблони, олон тоото үндэр уляангир, үдхэн намаата сирень бии юм. Уссурийска груша, акаци ба бусад эндэ ургана. Мүнөө бургааһа модод намаалжа байна. Сирень дээрэ түрүүшын сэсэгүүд үзэгдэбэ.

А. Ф. Добрынина ороной олохон мичуринецуудтай нигта холбоотой байдаг юм.

Үсэгэлдэр А. Ф. Добрынина Ленинградска, Свердловско, Пензенскэ ба Новосибирскэ областьнуудай селекционернүүдэй эльгээһэн культурна яблониин һөөгүүдые талижа эхилбэ.

Үндэр баян ургаса

КАРШИ, июниин 10. (ТАСС). Кашка-Дарьинска областиин колхозуудта залаата культурануудые хадажа эхилээ. Поли дээрэ комбайнууд хүдэлмэрилнэ. Үнгэрһэн жэлэйхиһээ үндэр ургаса хаа хаанагүй гараба. Каршинска районой Ленинэй нэрэмжэтэ, Сталинай нэрэмжэтэ, Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельнүүдэй таряашад уһалагдадаггүй газарай гектар бүриһөө 110 пүүд намарай ячмень абана. Иимэ ургаса Узбекистанай уларилда түрүүшынхеэ туйлагдаа.

Каракульска хонид

КАРШИ, июниин 10. (ТАСС). Узбекистанай малажал ехэтэй областьнуудай нэгэн — Кашка-Дарьинска областиин колхозуудта ба совхозуудта сэбэр үүлтэртэ каракульска олон хонид үсхэбэрилэгдөө. Эдэ хонид хадаа тэдэниие үсхэбэрилһэн колхозуудай ба совхозуудай нэрээр нишанска, джейнаусска ба памукска хонид гэжэ нэрлэгдэбэ. Шэнэ хонид ашаг шэмэ ехэтэй байһаараа, мүн эрхим шанартай арһаараа илгарна. Тэдэнэр 70—80 процент эрхим сортын каракуль үгэдэг байна.

Олон жэлэй турша дотор шэлэлгэ хэһэнэй ба тусхай селекционно хүдэлмэри ябуулһанай ашаар шэнэ үүлтэртэ хонид бии болгогдоо.

Нишанска, джейнаусска ба памукска үүлтэрэй хонид губи талын зонын колхозуудта болон совхозуудта олоор үсхэбэрилэгдэжэ байна.

Түрүү отарада

Зэдын аймагай центр болохо Петропавловка тосхонһоо гараад, Улан-Удэ город ошоһон шоссейнэ харгыгаар ябахада уданшьгүй Боргойн уужам тала урдаһаа хойшоо нэмжыжэ харагдадаг. Үнэхөөрөөшье уужам лэ гэхэдэ уужам сэнгэлиг газар даа. Энэ талада Боргойн хониной совхозой, Сталинай ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай хэдэн арбаад мянган хони ямаад, адуулгала ябадаг. Зунай саг ерэжэ, огторгойн орьёл үндэрһөө наран урматайгаар шаража, тала дайдые дулаасуулна. Инзагата гэжэ энэ газарта Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой коммунистка Цыремпил Бадмажаповагай хониной отара һууриижанхай. Нүхэр Бадмажапова энэ отарые даагшаар ажаллаха зуураа, жэлһээ жэлдэ жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилжэ, нилээд ехэ амжалта туйлана. Тус отарынхид хонидойнгоо байрые үбэлжөөндэ өөһэдөө бэлэдхэдэг, зунайнь байрые түхеэрэлсэдэг юм.

Энэ отарынхид 650 толгой эхэ хонидые үбэлжэлгын эхилһэн сагһаа хойшо нэгэшье хоролтогүйгөөр харууһалжа байна. Хонидынь бүгэдэ тарган тобир. Мүнөө 300 гаран түл абтаад, бүтэн бүринөөр тэнжээгдэнэ. Түл абалга үргэлжэлһөөр.

Отарын хонишод Бужи Доржиева, Феня Ивлеева гэгшэд жэшээтэ һайнаар ажаллана. Хонишодой дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулагдана. «Дайшалхы хуудаһан», «молни» хаһа сагсоогоо гаргагдана, партиин XIX съездын материалнууд шудалагдана. Элдэб газетэнүүд дээрэһээ коллективнэ уншалганууд үнгэргэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ хонидоо жэшээтэ һайнаар харууһалжа, түл абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнгээ түлөө отарын хонишод ажалай нэмэлтэ түлэбэридэ арбаад хони абаһан байгаа.

Урда жэлнүүдтэ туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхахын тулада отарын хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абажа, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлхэ, нютагай үүлтэрэй хонин бүриһөө хоёр килограмм нооһо хайшалха гэһэн уялга абаһан байна. Энэ уялгаяа дүүргэхын түлөө тус отарын хонишод эсэшэгүйгөөр тэмсэнэд. Нүхэр Бадмажаповагай отара зунай байрада оронхой.

Д. Доржиев.

Нооһо тушаана

Хэжэнгын аймагай олонхи колхозууд байгша оной июниин эхеэр гүрэндэ хониной нооһо тушаажа эхилбэ. Жэшээлхэдэ, Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай, мүн Энгельсын ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд июниин 8 болотор 1200—2900 килограмм һайн шанартай нооһо тушаагаа. Эдэ колхозууд электромеханическа агрегадаар хониной нооһо хайшалжа, сэбэрээр абана.

С. Бадмаин.

Коммунистнууд марксизм-ленинизмын теориие шудална

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ баталан абтаһан КПСС-эй Устав хадаа коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалые эрид һайжаруулхые эринэ.

Партиин Уставай энэ эрилтые дүүргэлтэ болгон, Бабушкинска городской партийна организациин коммунистнууд марксизм-ленинизмын теориие гүнзэгыгөөр шудална. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо мүнөө жэлдэ партийна гэгээрэлэй сеть һайнаар эмхидхэгдээ. Партийна гэгээрэлэй системын 1952—1953 оной һуралсалай жэлдэ 622 коммунистнууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдэбхитэд һуралсаһан байна.

Энэ жэлдэ КПСС-эй горком политическэ эрдэмэйнь ба мэргэжэл шадабариинь талаар пропагандистнуудые хаража дэбжүүлһэн байна. Аймагай 37 пропагандистнуудһаа 29-ниинь дээдэ ба дунда һургүүлитай. Пропагандистнуудай олонхинь политһургуулинуудые болон кружогуудые олохон жэлэй туршада хүтэлбэрилжэ, баян дүй дүршэлтэй болонхой.

Клюевскэ лесозаводой парторганизациин пропагандист нүхэр Тишенин кружогойнгоо занятида һайса бэлэдхэдэг, коммунистнуудай үзэхэ һуралсалай материалнуудаар тобшо конспект табидаг ба кружогто һурагшадта конспект табихадань бодото туһаламжа үзүүлдэг юм. Нүхэр Тишенинэй үнгэргэһэн занятинууд ойлгосотой, идейно-теоретическэ талаараа һайн байдаг.

Клюевскэ лесозаводой парторганизациин коммунистнууд нүхэд Есин, Околелов, Глукман ба бусад кружогойнгоо занятинуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, программна материалаа хангалтатайгаар шудалдаг.

Тус партийна эхин организациин дээшэлүүлэгдэһэн түхэлэй кружогой залуу пропагандист нүхэр Томилова өөрынгөө шадабаритай хүдэлмэриин ашаар кружогто һурагшадай эдэбхиие нилээд дээшэлүүлээ. И. В. Сталинай «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн номые шудалха зуураа, коммунистнууд нүхэд Мушаков, Нестеренко, Попов, Котельников, Дубовцев, Носкова гэгшэд тобшо конспектнүүдые табиһан байба. Мүн тэрэшэлэн эдэнэр дүн гаргалгын заняти дээрэ марксистсколенинскэ теориие һайнаар шудалһанаа харуулаа.

Марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалха хүдэлмэриие городской партийна организаци муу бэшээр эмхидхээ. Энэ жэлдэ марксизм-ленинизмын үндэһэ һуурие 90 хүн бэеэ даагаад шудална. КПСС-эй горкомой библиотекэ бэеэ даагаад һурагшадта туһаламжа болгон, Маркс ба Энгельсын гайхамшагта зохёол «Коммунистическэ партиин манифест», «Арадай ханинар» гэжэ юуб, тэдэнэр социал-демократуудта эсэргүүгээр яажа тэмсэдэг бэ?», «Юу хэхэб?» гэһэн Ленинэй номуудаар лекцинүүдые эмхидхээ. «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн гениальна зохёолоор 12 лекци уншагдаһан байна. Мүн тэрэшэлэн уласхоорондын байдал тухай, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съездын материалнуудаар олохон лекцинүүд уншагдаа.

Партиин горком энэ жэлэй апрель һарада «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн нүхэр И. В. Сталинай номоор теоретическэ конференци үнгэргөө. Эндэ 13 элидхэл бэлэдхэгдээ һэн. Элидхэлшэд нүхэд Павлов, Дубошина, Кетюжин, Ляпкин ба бусад агууехэ Сталинай дурсагдагша зохёол соохи гол асуудалнуудые өөһэдынгөө элидхэлнүүд соо дүүрэн харуулжа шадаһан байна. Эдэнэй элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд нүхэд Пономарева, Кушнарева, Клыпин, Еременко ба бусад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Коммунистнуудай идейно-теоретическэ хэмжээгээ дээшэлүүлхэ ябадалдань консультантнууд ехэхэн үүргэ эзэлнэ. Тиимэһээ КПСС-эй горком консультантнуудай хүдэлмэридэ тусгаар анхаралаа хандуулдаг байна. 1952—1953 һуралсалай жэлэй туршада консультантнуудай семинар-зүблөөн гурба дахин үнгэргэгдөө. Тэдээн дээрэ консультантнууд өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэлдэдэг, теоретическэ лекцинүүдые шагнадаг юм. Горкомой библиотекэдэ «консультантнуудта туһаламжа» гэһэн тусгаар папка эмхидхэгдэнхэй.

Консультант нүхэр Михайлов жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй консультаци үгэдэг коммунистнууд «Империализм капитализмын дээдэ шата» гэһэн В. И. Ленинэй номые шудалжа дүүргээд, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэһэн И. В. Сталинай гайхамшагта зохёолые ба партиин XIX съездын материалнуудые үзэжэ дүүргүүтэй байна.

Коммунистнуудай политическэ һуралсалые саашадань һайжаруулха зорилгоор городской партийна эхин организацинууд политһургуулинуудай болон кружогуудай хүдэлмэри тухай асуудал партийна суглаанууд дээрэ саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэдэг байна. Мүн КПСС-эй горком пропагандистнуудай семинар саг болзортонь үнгэргэдэг, коммунистнуудай политическэ һуралсал тухай асуудал партиин горкомой бюро дээрэ хэды дахин хэлсэһэн байна. Гэбэшье, марксистско-ленинскэ һуралсалые эмхидхэхэ талаар городской партийна организациин хүдэлмэридэ горьтойхон дутуунууд бии юм. Эдэниие ерэхэ жэлдэ дабтахагүйн тула КПСС-эй городской комитет бии хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой байна.

И. А. Свиридов, КПСС-эй Бабушкинска горкомой секретарь.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийна эдэбхитэдэй дундахи хүдэлмэриие улам һайжаруулха

Партиин XIX съезд нютагай партийна организацинуудай бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ гэһэн эрилтэ табиһан байна. Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие һайнаар ябуулдаг, коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхын, партийна эдэбхитэдые хүмүүжүүлхын түлөө саг үргэлжэ тэмсэдэг партийна организацинууд һайн үрэ дүн түйлададаг гэжэ дүй дүршэл харуулна.

Тиимэһээ партийна эдэбхитэдэй дунда саг үргэлжэ хүдэлмэри ябуулха, тэдэнэй үүргые улам дээшэлүүлхэ гээшэ партийна комитедүүдэй шухала зорилгонуудай нэгэниинь мүн.

Гэхэ зуура, өөрынгөө ажал-ябуулгада партийна эдэбхитэдтэ ёһотойгоор түшэглэдэггүй, тэдэниие хүмүүжүүлхын түлөө анхарал оролдолго гаргадаггүй партиин айкомууд үниөө олон гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээ болгон партиин Хориин айкомой хүдэлмэриие абажа үзэе.

Партиин Хориин айком партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр табинхай гэжэ КПСС-эй обкомой бюро элирүүлһэн байна. Тус айкомой ажал-ябуулгадахи тон ехэ дутагдалнуудай нэгэниинь юуб гэхэдэ, партийна хүдэлмэриин, мүн ажахын шухала шухала асуудалнуудые шиидхэхэдээ нютагайнгаа партийна эдэбхитэдтэ ёһотойгоор түшэглэдэггүй, колхозуудай, МТС-үүдэй, предприятинуудай партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудтай, партийна болон түрэнэй журамые эбдэһэн баримтануудтай эбсэдэг байха юм.

Гадна, партиин зарим айкомууд партийна эдэбхитэдэй үүргые тоодоггүй, партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэниие һулаар хабаадуулдаг байна. Жэшээнь, КПСС-эй Баргажанай айком шухала бүхы хэмжээ-ябуулгануудые гансал өөрынгөө аппарадай хүсөөр бэелүүлхэ гэжэ оролдодог. Пленумүүд болон бюрогоймгоо заседаниинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ асуудалнуудые бэлэдхэхэдээ партийна эдэбхитэдые партиин айком тон үсөөнөөр хабаадуулдаг. Энэ ушарһаа коммунистнуудай, партийна эдэбхитэдэй эдэбхи хэшээл ёһотойгоор дээшэлүүлэгдэнэгүй.

Имагтал партиин директивэнүүдые ба шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар партийна эдэбхитэд бодото хүдэлмэридэ хабаадуулагдахадаа хүмүүжэн ургадаг бшуу. Теэд энэ ушарые партиин Торинин ба Кударын айкомууд хараадаа абадаггүй байха юм. Тэдэнэр партийна эдэбхитэдые шадамараар хэрэглэдэггүй, хүдэлмэриин зарим нэгэн участогта ехэ гээгдэлэй гараа һаань лэ тэдэнэртэ хандажа, ажахын элдэб кампаниинуудай үедэ түлөөлэгшэд болгон пишэ тиишэнь эльгээдэг юм. Тингээд партийна эдэбхитэдые колхозуудта, МТС-үүдтэ, предприятинуудта эльгээжэ болохогүй гэжэ хэншье хэлэнэгүй. Харин тэдэнэртэ зүбөөр түшэглэхэ, ажалшадай дунда эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ тэдэниие **саг үргэлжэ** хабаадуулха, партийна эдэбхитэдые ургуулан хүмүүжүүлхэ ябадалда **үдэр бүриин** анхарал хандуулха шухала.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд аймагай партийна организацинуудай ажабайдалда горьтойхон үүргэ дүүргэдэг. Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ партийна болон ажахын хүдэлмэриин шухала асуудалнууд табигдажа, тэдээн тушаа коммунистнууд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулдаг, колхозуудай, МТС-үүдэй, предприятинуудай, эмхи зургаануудай ажал-ябуулгадахи, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэхи дутуу дундануудые элирүүлэн шүүмжэлдэг. Тиимэһээ партийна эдэбхитэдэй суглаануудые хододоо үнгэргэжэ байха, тэндэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые эрид шангаар дэлгэрүүлхэ, партийна организацинуудай урда табигдаһан ээлжээтэ зорилгонуудые бүхы талаһаань зүбшэн хэлсэхэ гээшэ угаа ехэ удхашанартай.

Партиин Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын ба бусад зарим айкомууд партийна эдэбхитэдэй суглаануудые хирэ-хирэ болоод лэ зарлажа, партидоторой, идеологическа болон ажахын хүдэлмэриин шухала асуудалнуудые яһала зүбшэн хэлсэдэг боложо байна. Теэд, зарим аймагуудай партийна организацинуудай партийна эдэбхитэдэй суглаанууд удаан саг соо үнгэргэгдэнэгүй. Жэшээнь, партиин Кяхтын айком партийна эдэбхитэдэй суглаануудые һүүлшын 6 һарын туршада оройдоо нэгэ удаа үнгэргөө. Малай үбэлжэлгэ ба тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай асуудал тус суглаан дээрэнь зүбшэн хэлсэгдэжэ, яһала һайн шиидхэбэри баталан абтаһан юм. Гэбэшье, энэ шиидхэбэри дотороо хараалагдаһан шухала зарим хэмжээ-ябуулгануудаа партиин айком мүнөө хүрэтэр дүүргэжэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

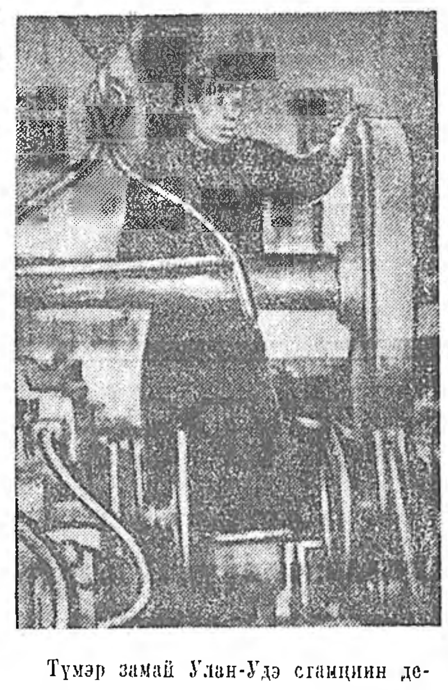
Партийна эдэбхитэдэй олонхи суглаануудай горьтойхон дутагдал юуб гэхэдэ, тэндэ ехэнхидээ ажахын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг. Жэшээнь, партиин Заиграйн айком энэ жэлдэ партийна эдэбхитэдэй суглаа нэгэ удаа зарлабашье, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха даалгабаринуудаа дүүргэхэ талаар аймагай партийна организациин зорилгонууд гэһэн асуудал тэндэ зүбшэн хэлсэһэн байна. Энэ асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Черных ехэ халирхай элидхэл хэһэн тула хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха даалгабаринуудаа дүүргэдэггүй колхозуудай болон организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые хурсаар шүүмжэлжэ, дутуунуудыень элирүүлжэ шадаагүй.

Энэ ушарһаа тус асуудал бүхы талаһаа һайнаар зүбшэн хэлсэгдээгүй. Эндэ ехэнхидээ аймагай ажахын организацинуудай хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлэжэ, ажахын асуудалнуудаар бэе бэедээ элдэб эрилтэнүүдые хэһэн байна. Энэ суглаан ехэнхидээ үйлэдбэриин зүблөөн шэнгеэр үнгэргэгдөө. Үгэ хэлэгшэдһээ нэгэшье хүн партиин айкомой ажал-ябуулгадахи, партидоторой хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые элирүүлэн шүүмжэлээгүй.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан болбол кадрнуудые коммунистическээр хүмүүжүүлгын һургуули мүн. «Парти ба правительствын тон шухала шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхын тула городуудта болон районно центрнүүдтэ городской ба районно партийна организацинуудай активууд зарлагдадаг. Тиихэдээ активууд тус шиидхэбэринүүдые магтан ёһолжо һайшаахын, хүхихэ хүхиниэхын тулада бэшэ, харин тэдэниие бодото һайнаар зүбшэн хэлсэхын тулада зарлагдаха ёһотой» гэжэ КПСС-эй Устав дотор хэлэгдэнэ.

Партийна эдэбхитэдые партиин аймагай комитедүүдэй саг үргэлжэ улам һайнаар хүмүүжүүлхэ тудам партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээн бүри дээшэлхэ байна.

А. Яськов.

Түмэр замай Улан-Удэ станциин деповой токарь нүхэр А. И. Черепанов тус предприятида дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, халаанайнгаа нормые 250 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. И. Черепанов хүдэлмэрилжэ байна.

З. Веснинагай фото.

Шофёрнуудай мүрысөөн

Улан-Удын нэгэдэхи автотранспортна конторын коллективэй гэшүүд горьтой амжалтатайгаар республикынгаа 30 жэлэй ойе угтаа һэн. Тэдэнэр ашаа шэрэхэ 5 һарын түсэбые 18 процентээр үлүүлхэһээ гадна, гүрэнэй 13 мянган литр горючи алмажа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа.

Гансахан үнгэрэгшэ май һара соо түсэбһөө гадуур 300 тонно ашаа шэрэһэн байна. Коллективэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ шофёр Васильев түрүүлжэ ябана. Тэрэ хадаа үнгэрэгшэ май һарада түсэбһөө гадуур 200 тонно шухала хэрэгтэй ашаа шэрэбэ. Тэрээнтэй мүрысэдэг шофёр Павлюченко гэгшэ мүн лэ ехэ амжалтануудые түйлаһан байна.

Автомеханик коммунист нүхэр Бородин гэгшэ автомашинануудай техническэ харууһалгые һайжаруулхын түлөө саг үргэлжэ оролдоно. Нүхэр Бородин радиаторнуудые гагнаха тусхай түхеэрэлгэ хэжэ, гагнуурнин хүдэлмэриие хүнгэдхэхэ ба түргэдхэхэ арга боломжо олгоо. Энэ рационализаторска дурадхалые бэелүүлһэнэй ашаар автотранспортна конторо мүнөө жэлдэ хэдэн арбаад мянган түхэриг арьбалба.

Май һарада нүхэр Бородин тормозно колодконуудые тодхохо тусгаар түхеэрэлгэ хэжэ, энэ хүдэлмэриин процессые 5 часаар богонидхохо арга олгобо.

М. Кандабаев.

Нээмэл партийна суглаан

Бурмонкоопсоюзай правлениин партийна эхин организациин һаяшаг үнгэргэгдэһэн нээмэл партийна суглаан дээрэ «Советскэ гүрэнэй аппарадай хүдэлмэрилэгшын нэрэ хүндэ тухай» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар Бурмонкоопсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Кузнецов элидхэл хээ.

Энэ нээмэл партийна суглаанда партийна организациин бюро горьтойхон бэлэдхэл хэһэн байна. Суглаанай болохоһоо һара урид тус элидхэл нүхэр Кузнецовто даалгагдаһан юм. Управлениинүүдэй болон таһагуудай хүдэлмэриие шалгаха даалгабари мүн хэдэн коммунистнуудта үгтэһэн байгаа. Эдэ бүгэдын ашаар нүхэр Кузнецов элидхэлээ удха һайнтайгаар, шүүмжэлэл ехэтэйгээр хэһэн байна.

Энэ асуудал хаһа саг соогоо партийна суглаан дээрэ табигдаа гэжэ эндэ үгэ хэлэгшэд бултадаа тэмдэглэбэ.

Бурмонкоопсоюзай правлениин партийна организациин тоосоон КПСС-эй городской райкомой VII пленум дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тусхай шиидхэбэри гаргагдаһан байна. Теэд энэ шиидхэбэриие бодотоор бэелүүлхын түлөө партийна организациин һулаар тэмсэжэ байһаниинь партийна энэ суглаан дээрэ элирүүлэгдэбэ.

Энэ нээмэл партийна суглаан дээрэ хамта 11 хүн үгэ хэлээ. Коммунистнуудһаа гадна, энэ суглаанда партийнабэшэ 30 гаран эдэбхитэд байлсаа. Эндэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ, тус суглаан идейнэ талаараа яһала һайнаар үнгэргэгдөө.

Энээнһээ хойшодоо нээмэл партийна суглаануудые хирэ хирэ болоод лэ үнгэргэжэ, коллективэйнгээ ажабайдалай шухала шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэжэ байхабди.

Д. Колмаков, Бурмонкоопсоюзай правлениин парторганизациин секретарь.

Малай байрануудые барилгын һара

Зэдэдэ малай байрануудые баринагүй

Зэдын аймаг малажалайнгаа талаар республика дотороо томохон аймагуудай нэгэниинь юм. Зүгөөр аймагай колхозууд ниитын малда **типовой дулаан байрануудые** бариха түсэбөө жэл бүри дүүргэдэггүй. Малнууд үбэлэй сагта хүйтэн, уйтан байрануудта байрлаад, турана, гарзална.

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд 17 мянган толгой адуу малай, 4 мянган толгой тахяагай багтаха байрануудые бариха түсэбтэй байгаа. Теэд мүнөө болотор малай нэгэшье байра баригдажа, ашаглалгада оруулагдаагүй байһаар. Тэрээнэй саада тээ энэ жэлдэ нэгэшье шэнэ барилга захалагдаагүй. Мүнөө колхозуудта баригдажа байгаа нэрэтэй барилганууд бүри 2—3 жэлэй саада тээ захалагдаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тахяагай байха нэгэ байра аяар 4 жэлэй саада тээ захалагдаһан аад, мүнөө хүрэтэр дүүргэгдэнэгүй. Эндэ мүн хонидой байха нэгэ байра хоёрдохи жэлээ баригдажа байна. Энэ колхоздо 4 хүнһөө бүридэһэн барилгын нэгэ бригада бии нэрэтэй. Теэд тэрэ бригада малай байрануудые барилгада ямаршье хабаагүй элдэбын хашаа хорой, бани, гэр байра гэхэ мэтын барилганууда ябуулагдадаг.

Малай байрануудые бариха түсэбөө юундэ дүүргэнэгүйбта?—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ощепковһоо асуухада: «Хабарай тарилгын хүдэлмэринүүдэй үедэ хүдэлмэришэднай хаанашье хүртэнэгүй. Намар болотор энэ хүдэлмэриие шамдуулха һанаатайбди», — гэжэ найдуулна. Теэд Ощепков олонхи ушарнуудта хооһон найдуулгаар ажалаа хизаарладаг гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иинһээр байтар үбһэнэй халуун хүдэлмэринүүд эхилхэнь. Нүхэр Ощепков мүн лэ «хүдэлмэришэднай хаанашье хүртэнэгүй» гэжэ һуухань лабтай. Тиимэһээ мүнөө энээхэн үедэ малай байрануудые бариха хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр шамдуулха шухала.

Тиихэдэ мүн малажалаар аймаг соогоо томохон ажахытай «Коммунизм» колхоз энэ жэлдэ малай байрануудые оройдоошье баринагүй. Эндэ барилгын бригада эмхидхэгдэнэгүй. Үбэл, хабартаа нэгэшье кубометр барилгын модон бэлэдхэгдээгүй. Колхоз 1950 ондо хирпиисэ сохидог нэгэ агрегат аяар 7 мянган түхэригөөр худалдажа абаһан юм. Теэд тэрэ машинаа мүнөөшье болотор хүдэлгөөгүй байһаар. Энэ агрегадаа хүдэлгөөһаа, хирпиисэ олоор гаргаад, малай типовой байрануудые бариха дүүрэн арга боломжо бии байгаа.

Малай байрануудые бариха түсэб мүн Маленковой, Доржо Банзаровай, Ленинэй нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозуудта тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Үнгэрһэн хабартаа аймагай колхозуудта барилгын модо бэлэдхэлгын һара соносхогдоо һэн. Теэд тэрэниие хэншье хүтэлбэрилөөгүй дээрэһээ һара соо оройдоо 800 кубометр модон бэлэдхэгдэһэн байгаа.

Ниитын малые дулаан байраар хангаха тушаа аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлени, тэрэнэй начальник нүхэр Сухарев һаналаа табинагүй, энэ хүдэлмэриие бодотоор хүтэлбэрлинэгүй.

М. Григорьев.

Шэнэ барилганууд бодхоогдоно

БАЙКАЛО-КУДАРА. **(Телефоноор абтаба).** Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо барилгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Колхозой правлени барилгын бригадада хүнүүдые нэмэжэ үгөө, мүнөө барилгын хүдэлмэридэ 40 гаран хүн ябана. Бэлэдхэгдэһэн 1400 кубометр модон барилгын газарнуудта шэрэгдэнхэй. Мүнөө эндэ 300 кубометр пиломатериал, 60 кубометр шулуун бэлэдхэгдээ. Нүхэр Оскорбиной хүтэлбэрилдэг барилгын бригада мүнөө тугалай типовой байра, шубуунай байра барижа дүүргээд, Жилино гэжэ тосхондо шулуун фундаменттай клуб барижа эхилбэ. Гадна, 100 гахайн багтаамжатай гахайн типовой байра баригдажа байна.

Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо пилорама тодхогдожо ашаглалгада оруулагдаа. Энэ колхозой барилгын бригада зернохранилищи, гахайн байра барижа байна.

Сталинай, Пушкинай нэрэмжэтэ колхозуудта малай байрануудые барилгын һара муу бэшээр ябуулагдана.

Аймагай зарим колхозуудта малай болон үйлэдбэриин бусад барилгануудай һара тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Жэшээнь, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой правлени малай байра барилгада ямаршье анхарал хандуулнагүй, барилгынгаа бригадада хүнүүдые нэмэжэ **томилоогүй** байһаар. Мүн барилгын модо шэрэлгэ муугаар эмхидхэгдэһэн байна. Энэ колхозой *ниитын мал байрануудаар* мууса хангагданхай. Энэ шалтагаанһаа боложо, үнгэрэгшэ үбэл малынь гарзалһан байха юм. Теэд мүнөө малай байрануудые барилгын ябасые хурдадхаха эрилтэ хэхэдэ, тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Ерофеевский «хашартай болоһон барилгагшаб» гэжэ харюусана. Мүн Калининай нэрэмжэтэ, «Большевик» колхозуудта барилгын хүдэлмэри болошогүй удаанаар ябуулагдажа байна. Эдэ колхозуудай правлениинүүд барилгын бригадануудта хүнүүдые нэмэжэ үгөөгүй, барилгын бэлэдхэгдэһэн материалые шэрэлгэ **муугаар** эмхидхэһэн байха юм. Эдэ шалтагаануудһаа барилгын хүдэлмэри болошогүй удаанаар ябуулагдажа байна.

Г. Громов.

Тэжээл бэлэдхэлгые жэшээтэ һайнаар угтажа, эмхитэйгээр үнгэргэхэ

Колхозуудай ниитын малые үбэлэй сагта элбэг хүрэхэ бүдүүн, шэмэтэ ба концентрированнэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэ зарим колхозуудай, МТС-үүдэй болон аймагуудай хүдэлмэрилэгшэдэй буруугаар хандадаг ябадал хадаа колхозуудта, гүрэндэ хэмжээлэшэгүй ехэ гарза гай ушаруулна гэжэ малай үбэлжэлгын энэ жэлэй дүнгүүд эли тодоор дахинаа гэршэлэн харуулба. Баргажанай, Курумканай, Хэжэнгын, Хориин, Яруунын болон бусад аймагуудай олон колхозуудта мал олоор гарзалжа, ниитын ажахыда ехэ хохидол ушаруулаа. Мүн малай ашаг шэмэ үгэлгын бага байһан ушар хадаа ниитын ажахыда ехэ гарзатай. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ Баргажанай аймагта мал гарзалхаһаа гадна, тэрэнэй ашаг шэмын бага байһан ушар колхозуудта ехэл хохидол ушаруулаа. Байгша оной 5 һарын турша соо энэ аймагта һаамхай үнеэн бүриһөө дундазэргээр 50 литр һү һааһан байха юм. Энэнь нёдондоной̆хиһоо хоёр дахин бага байна.

Республикын олон колхозууд малдаа хүсэд хүрэхөөр тэжээл бэлэдхээгүй дээрэһээ энэ үбэлдөө тэжээл худалдажа абалгада ба зөөлгэдэ угаа ехэ мүнгэ гаргаха баатай болоо. Жэшээнь, нёдондо жэлдэ Торинин аймагай колхозууд тэжээл худалдажа абалгада хахад миллион түхэриг мүнгэ гаргашалһан байна. Энэнь малажалһаа абтаһан мүнгэн олзын 29,5 процентнь болоно. Хэжэнгын аймагта малажалһаа абтаһан мүнгэн олзын 20 процентнь мүн энэ хэрэгтэ гаргашалагдаһан, Яруунын аймагта—18 процент, Түнхэнэй аймагта—21,9 процент гаргашалагдаһан байха юм. Олон аймагуудта малай тэжээлэй багаар бэлэдхэгдэдэг ушар хадаа гансахан сабшалангай ба тэжээлэй культуранuудай ургасын бага байһанһаа болодог бэшэ, мүн олон колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин юрэнхыдөө эмхи гуримгүйгөөр үнгэргэгдэдэгһөө болодог юм.

Республикамнай хээрын сабшалангаар элбэг, зелёнкын, тэжээлэй корнеплодуудай ба силоснэ культуранuудай баян ургаса абажа, ниитын малые тэжээлээр хангаха аргатай. Гэхэ зуура, эдэ хүдэлмэринүүдые эмхигүйгөөр үнгэргэһэнэй гэмээр нёдондо жэлдэ 17 мянган гектар сабшалан хуряагдангүй үлэшэһэн, тэрэ тоодо Баргажанай аймагай колхозуудта 4 мянган гектар, Зэдын аймагта 2 мянган гектар гэхэ мэтэ хуряагдаагүй үлэһэн байгаа. Гадна, республика дотор 2752 гектар зелёнко хуряагдаагүй, 14 мянган гектар хуряагдаад һүрилэгдэнгүй саһанда дарагдаһан, саг болзорынь алдажа муу шанартайгаар үбһэ хуряаһанай гэмээр миллион шахуу центнер үбһэн хаягдаһан байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ МТС-үүдэй техникэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ муугаар ашаглагдаа һэн. МТС-үүд үбһэ сабшаха түсэбөө 73 процент дүүргэһэн, сабшаһан газарайнгаа хахад хубиие тармаһан байха юм. Силос дараха түсэбөө 41,7 процент дүүргээ һэн.

Партийна организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд, МТС-үүд болон колхозууд энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэй алдуунуудые дабтангүй, үбһэ ба бусад тэжээл бэлэдхэлгые жэшээтэ һайнаар угтажа, эмхитэйгээр үнгэргэхэ зорилготой.

Республикын колхозууд 1953 оной гүрэнэй түсэбэй ёһоор, бүдүүн тэжээл бэлэдхэлгые хоёр дахин, шэмэтэ тэжээл—хоёр хахад дахин ехэдхэхэ ёһотой. Энэ жэлдэ колхозуудта элбэг хүрэхэ тэжээл бэлэдхэжэ, малай гарзалха ябадалые усадхаха ёһотойбди. МТС-үүд болон колхозуудта тэжээл бэлэдхэлгын бүхы хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр ябуулха арга боломжо бии. Энэ жэлдэ республикын МТС-үүдтэ хүсэтэ машинануудые гүрэн олоор үгөө. Энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлгэдэ олон тооной тракторна болон самоходно сенокосилканууд, тармуурнууд, булхаанууд, үбһэ хуряалгын морин машинанууд ябаха юм. Зорилго юуб гэхэдэ, колхоз, МТС бүхэн машинануудые, бүхы арга боломжоёо зүбөөр хэрэглэхэ ёһотой. Тиихын тулада тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие зүбөөр түсэблэхэ, эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Тэжээл бэлэдхэлгые саг болзор сооньүнгэргэхэ шухала. Таряа хуряалга эхилтэр үбһэ хуряалга гол түлэб дүүргэгдэхэ ёһотой. Мүн энэл болзорто силосэй 90 процентые дараха хэрэгтэй. Тиимэһээ колхозууд болон МТС-үүд тэжээл бэлэдхэлгэдэ хэрэглэгдэхэ бүхы машина зэмсэгүүдые һайнаар заһабарилха, түхеэрхэ уялгатай. Силос дараха түсэбөө колхоз бүхэнэй хүсэд дүүргэхээр силоснэ барилга хэхэ шухала. Гадна, үбһэ хуряалгын машинануудта ябаха хүнүүдые — трактористнуудые, машинистнуудые, илангаяа самоходно сенокосилкын машинистнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэй.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри олон аймагуудта муугаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Олон МТС-үүд болон колхозууд үбһэ хуряалгын машинануудай, силосорезкэнүүдэй заһабарилга таһалдуулжа байна, хүдэлмэриин унаа мори, үбһэ хуряалгын зэр зэмсэгүүдые бэлэдхэнэгүй, силоснэ барилгануудые заһабарилнагүй, шэнээр баринагүй. Илангаяа Баргажанай, Яруунын, Заиграйн, Иволгын, Кяхтын, Кабанскын аймагуудай колхозууд болон МТС-үүд энэ шухала хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандадаг дээрэһээ үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулаадүй байһаар. Эдэ аймагуудай хүдөө ажахын органууд, колхозууд болон МТС-үүд үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие шамдуулхын тулада эрид хэмжээ абаха ёһотой. Сенокосилканууд, силосорезкэнүүдые заһабарилгые дары эхилхэ хэрэгтэй.

Колхозууд болон МТС-үүдэй материально-техническэ хэрэгсэлнүүдые, бүхы арга боломжонуудые хүсэдөөр хэрэглэхын тулада тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие үнгэргэхэ түсэб колхоз, МТС бүхэн табиха ёһотой. Бригада, малажалай фермэ бүхэнэй хэхэ бүхы хүдэлмэри, тэрэнэй хэмжээн, болзор энэ түсэб соо харуулагдаха ушартай. Түсэб табилгада ёһо тэдыгээр хандажа болохогүй. Колхозой эдэбхитэдэй, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар энэ түсэб табигдаад, бригадануудта, колхознигуудай ниитын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэхэ зэргэтэй. Энэ түсэбэй ёһоор колхозник, тракторист, машинист бүхэн хүдэлмэрилхэ газараа, ажалайнгаа нормые мэдэхэ ёһотой.

Энэ жэлдэ үбһэ хуряалгын хүдэлмэри гол түлэб машинануудай хүсөөр хэгдэхэшье һаань, бургаг газарта үбһэ гараар сабшаха хэрэгтэй. Урда жэлнүүдтэ үбһэ хуряалгада бүхы колхознигууд хабаадуулагдадаггүй, гараар сабшахаар ехэ гэгшын газар сабшагдангүй орхигдодог байгаа. Тиимэһээ энэ жэлдэ үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд, колхозн игууд болон үбһэндэ ябаһан бүхы хүнүүдые гараар үбһэ сабшалгада олоор табиха хэрэгтэй. Энэ жэлдэ гараһан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор, ажалта үдэр үгэхэһөө гадна колхознигуудта, үбһэнэй хүдэлмэридэ хабаадуулагдаһан хүнүүдтэ сабшаһан ба һүрилһэн үбһэнэйнь 10 процентые үгэхыень колхозуудта зүбшөөһэн байна. Энэ тогтоолые тэжээл бэлэдхэлгэдэ ябаһан колхознигууд болон бусад хүдэлмэрилэгшэдтэ хэлэжэ үгэхэ хэрэгтэй.

Тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриин түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд бэлэдхэгдэһэн үбһэнэй, набшна намаагай, силосэй шанарай хойноһоо шанга хиналта табиха хэрэгтэй. Үбһые дээгүүр сабшахагүй, машина ябуулха аргагүй газарнуудые дууһан гараар сабшаха, үбһэ хуряалга ба силос даралга хоёрой хоорондо забһар гаргахагүй. Ногоое жэжэ болгожо хэршээд, жэлэгэлэһэн нүхэндэ силос болгон дараха хэрэгтэй.

Энэ жэлдэ тэжээл бэлэдхэлгые оройтуулжа болохогүй. Ойрын үдэрнүүдтэ набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, үбһэ хуряалга болотор набша намаа суглуулалга дүүргэгдэхэ ёһотой. Ногооной ургахые хаража байгаад, түрүүшээр үбһэ хуряалгые түүбэрилэн ябуулха, хоёрдохёо сабшахаар, мүн бэлээр уһанда абтадаг газарнуудые түбхын түрүүн түргэнөөр хуряажа абаха хэрэгтэй.

Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар үнгэргэхэ талаар харюусалгатай зорилгонуудые дүүргэхын тулада партийна организацинууд, советскэ болон хүдөө ажахын органууд эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, хүдөө ажахыгаар партиин XIX съездын табиһан заабаринуудые бодотоор бэелүүлхэ, республикын колхозуудай ниитын малажалые дам саашадань дэбжүүлхэ хэрэгтэ үргэн ниитэ колхознигуудые, МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые элсүүлхэ уялгатай.

Партийна организацинуудай, аймгүйсэдкомуудай, хүдөө ажахын органуудай, МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө үдэр бүри хүтэлбэрилхэ, колхозууд, бригаданууд, фермэнүүд, колхознигууд болон МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдые энэ мүрысөөндэ хабаадуулжа, ажалай шэнэ дэбжэлтэ түйлаха, үбһые эрхим болзорто хуряажа абаха зорилготой. Аймаг, колхоз, МТС, бригада, фермэ, колхозник, МТС-эй хүдэлмэрилэгшэ бүхэн тэжээл бэлэдхэлгээр абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ уялгатай.

П. ИВАНОВ, КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо.

ТРАКТОРНА БРИГАДЫН НЭГЭ ҮДЭР

Тарянанжалай № 2 бригадын бригадир Алексей Лазаревай үглөөгүүр һэрихэдэ огторгойн зүүн талха сайраха байба. Алексей Лазарев шамдуу түргэн хубсалаад, тракторнистнуудай байдаг полевой стан худар яаралтай гэшхэлбэ. Танда ороод, тракторна бригадын бригадир Иван Иванович Солдатовто иигэжэ хэлэбэ:

— Иван Иванович! Пар хахалалгын үедэ тракторна бригаднуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн тухай асуудалаар МТС-эй совет 4 хоноод болохонь. Таа айлхэжэ хоёр үдэр манай тракторна бригада пар хахалалгынгаа график дүүргээгүй, муугаар худэлмэрилһэн байна. МТС-эй соведэй эхилэр пар хахалха, культивацилха ба бусад ажал тракторна худэлмэрине эриид хангадхаха хэрэгтэй. Шимни мүнөөдэрһөө эхилээд бүхы тракторнистнуудаа һайнаар худэлмэрилүүлэ.

Энээнэй гараад, бригадир тарянанжалай бригадын худэлмэришэдэй байдаг хамтын гэртэ ерэжэ, колхозэнигуудта ажалайнь даалгабаринуудые үгэнэнэйнгөө удаа, тракторнуудта уhа шэрэгшэдэй хандаа ошобо.

— Мүнөөдэр 51 гектар пар хахалха ёнотойбди. Бүхы тракторнуудаа уhаар нэгэшье минута дутахагүйбди, — гэжэ уhа зөөдэг таажаал эхэнэр Агафья Солдатова ба Елена Балаганская хоёрто хэлэдэнь. — Таанарай һайнаар хүдэлмэрилөө һаа бригадын бүхы хүдэлмэри урагшатай байха, — гээд тэрэ хоёр эхэнэр тээшэ бригадир хэлэбэ.

— Манай гэмээр трактор зогсохогүй! — гэнэ Елена Балаганская.

— Һанаагаа бү зобогты, тракторнуудые һаатуулхагүй байхабди,— гээд нүгөөдэнь нэмэнэ.

Бригадир моридой байрада ошоод, морёо эмээллэжэ унаад, тракторнистнуудай һүниндөө хахалһан газарые шалгажа, тушаажа абаhаа поли руу ябашаба.

Зааханшье һалхигүй, сэлмэг дулаан үдэр болохо хэбэртэй. Бишыхан борохон болжомуурнууд үглөөнэй һэрюухэн агаарта баяртайгаар жиргэнэ. Энэ һүниндөө гурбан ХТЗ тракторнууд хахалжа хоноһон байгаа. Эдэ тракторнууд нэгэ үйлшэхан губөөгэй саапа хахалһан ба; нүхэр Лазаревай ойротоко ошожо, тэдэнэй харгадагагүй. Губөөгэй саа тракторнуудай доршун айжаа ностоно.

Һүнин халаанда залуу тракторист Иосиф Булаков, Сазон Расшиваловский, Михаил Балаганский гурбан худэлмэрилөө. Энээнэй урда үдэрнүүдтэ эдэ гурбан онди ондоо поли дээрэ хахалхадаа, заримдаа нормоёо дүүргэдэггүй байһан юм. Тиихэдэнь хоёр бригадирнууд иигэжэ хөөрэлдэһэн байгаа:

—Эдэ гурбаниие ойро ойрохоно байуулха. Эдэнэр ондо ондоо поли дээрэ хахалхадаа нормоёо заримдаа дүүргэнэгүй.

Губөөгэй налууда нүхэр Лазаревай гарахадань тракторнуудай абһан нэгэ шанга, нэгэ һула болон дуулдана. Иосиф Бурлаковай хахалһан участогта Лазарев түрүүн ошожо, моринһоо буугаад, хэдэн газарта гүнзэгыень хэмжэбэ. Хахалалгын гүнэзгы мүншье гэмгүй, 20—22 сантиметр байба. Хахалһан газар дундуураа далантай, голодхотой полиин аа гү гэжэ һэжэглэһэндэл, бригадир морёо хүтэлөөд полиин дундуур иишэ тиишэ ябасагаана. Тиихэдэншье балай юумэ харагдабагүй. Энэ үедэ Иосиф Бурлаков трактораа зогсоожо, бригадирай ойро ерээд, энеэбхилэн дуугарна.

— Алексей Иванович, ходол муу һанажа ябахадаа яажа, залхуурнагүйбта?

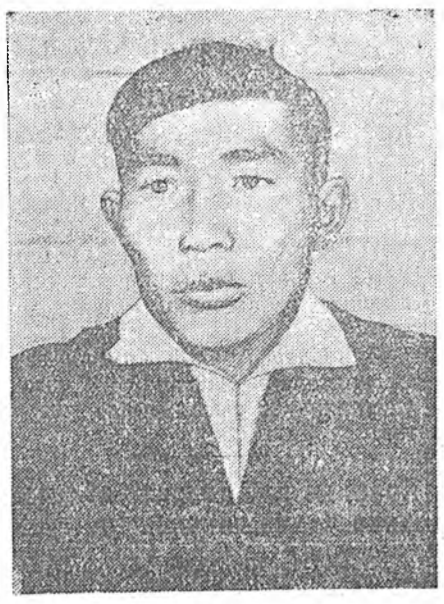
— Эй, Иосиф Петрович, ходол залхууржа ябаа һаа, тарая талха эдихэгүйбди гэжэ мэдэнэ гүш? — гэжэ бригадир харюусан миһэд гээд, эндэ байһан хэмжүүр үргэжэ, Бурлаковай хахалһан газарые яаралтайгаар хэмжэжэ эхилбэ. Алексей Ивановичын газар хэмжэжэ ябахые полиин нүгөөдэ үзүүрһээ харажан тракторист Сазон Расшивалов бригадирай ерэхэһээ урид ехые хахалха үрдихэ гэһэндэл, трактораа улам түргэдүүлнэ. Алексей Иванович Бурлаковай хахалһан газарые хэмжэжэ дүүргээд, Сазон Расшиваловай участогта ошобо. Энэнэй хахалһан газар нэгэшье далангүй, сэбэр һайханаар хахалагдаа харагдаба. Михаил Балаганский мүн лэ һайн шанартайгаар хахалаа. Эдэ гурбан залуу тракторнистнууд энэ һүниндөө ажалайнгаа нормонуудые 170—180 процент дүүргэһэн байба.

Бригадир нүхэр Лазарев тэндэһээ мордоод, плугшадта ошожо, хэһэн ажалыень шалгана. Шанар муутайгаар, далантайгаар борнойлжо ябаһан Маруся басагые һайса зэмэлээд, газараа дахин борнойлхо захиралта үгэбэ.

Тэрэ үдэртөө бригадир Алексей Лазарев культивацилжа байһан тракторнуудай хажууда 2—3 дахин ошоһон байна. СХТЗ тракторай жолоодогшо нүхэр Георгий Понушкинэ энэ үдэр хэээ хэээнэйхиһээ эршэмтэйгээр ажаллан, 20 гектар газарта культиваци хэжэ, үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэбэ.

Алтан шара наран арюунда орообо. Брянь голой уужам талада үдэшын боро хараан унаартан ерэбэ. Ново-Брянска МТС-эй № 4 тракторна бригадын халуун үдэр дүүрэжэ, ажалһаа ороһон үдэрэй халаанай тракторнистнууд, прицепщигүүд ба бусад худэлмэришэд үдэшын эдеэлэлгын һүүлдэ һаяхан гаргагдаһан «дайшалхы хуудаһа» уншана, өөһэд өөһэдынгөө ба нүхэдэйнгөө хэһэн ажалай дүнгүүдые показательно доска дээрэ харана, үдэрэйнгөө һонинуудые хөөрэлдэнэ. Энэ үедэ тракторна бригадын бригадир Иван Иванович Солдатов ба агитатор Мария Александровна Бурлакова хоёр ерэжэ, бригадын үйлэдбэриин зүблөөн нээгдэбэ. Тэдэнэр үдэрэйнгөө хэһэн ажалые дүнлэжэ, дутуу дунданууудаа элирүүлээд, саашадаа хэхэ ажалаа хэлсэбэ.

Б. Ширеторов.

Иволгын МТС-эй Бабасан Бальчиновай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада ороohото культурануудай тарилгые агротехническэ болзор соо хэжэ дүүргэһэн байха юм. Элдүүрилһэн бүхы газарайнгаа гектар бүриһөө 12 центнер, 500 га талмайн га бүриһөө 15 центнер ургаса абаха уялга эдэнэр абаһан байгаа. Энэ уялгаа дүүргэхын түлөө тус бригадын механизаторнууд шармайн оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир Б. Бальчинов. А. Мантаевай фото.

Нарин рядтайгаар, хэрээһэлүүлэн тарина

Байкало-Кударын аймагай колхозно таряашад ба малшад, мүн машинно-тракторна станцинуудай механизаторнууд республикын хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаха зуураа, ороohото ба бусад культуранудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар ехэхэн уялгануудые абаһан байгаа. Энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада байгша ондо аймагай колхозууд тарилгын түрүү методуудые үргэнөөр хэрэглэһэн байна. Хэрбээ нэгэдондо аймагай колхозууд хамта 2000 гектар талмай дээрэ хэрээһэлүүлэн тарилга хэһэн байгаа һаа, энэ жэлдэ 5000 гектарта иимэ аргаар тарилга хэбэ. Аймагай колхозууд 3000 гектар талмайда хэрээһэлүүлэн тариха түсэбтэй байһан юм. XVIII партсъездын, Ленинэй, Пушкинай нэрэмжэтэ, «Путь коммунизма» колхозууд шэниисынгээ тарилгын 90 процентые хэрээһэлүүлэн ба нарин рядтайгаар таряа. Мүн «Большевик», Коминтернын, Сталинай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд тарилгын эдэ түрүү методуудые энэ жэлдэ үргэнөөр хэрэглээ.

Урдань аймагай колхозуудта хартаабха хүрзөөр һэндэгдэжэ таригдадаг, тэрээнэй шорой обоолхо, буртаг үбһыень түүхэ ба малтаха хүдэлмэринүүд гараар хэгдэдэг байһан дээрэһээ ажал ехэтэй байдаг, тон бага ургаса—гектар газарһаа арайхан гэжэ 30—40 центнер абтадаг байгаа. Үнгэрһэн жэлдэ аймагай колхозуудта хартаабха квадратно-гнездовой аргаар таригдажа эхилээ һэн. Энэ арга хэрэглэһэнэй ашаар гектар газарһаа дунда зэргээр 28 центнер үлүү ехэ ургаса хуряагдаһан ба ажал нилээд хүнгэржэ үгэһэн байна.

А. Морозова.

ФЕЛЬЕТОН

„Үндылгэхын тула хүшүүргэ хэрэгтэй..."

Барак соо хон жэн. Хүнүүд элдэбынхеэр хурхиралдана. Барак соо уйтан, хүн олон аад, ехэл бүгшэм, агаар хүндэ. Газаа гараад, арюун агаар һайсахан гудамхижархёод, бэеынгээ шалаа гаргажа, һайсахан һуняажархёод ерэһэйб гэжэ һанахаар. Агаарай хүндэдэ унтажа ядашаһан хоёр хүн зүүн хойто буланда гүнгэр-гүнгэр дуугаралсана:

—Үдэртөө эсэжэ эсэжэ, угайдхадаа һүниндөө хүсэд унтахагүй гээшэ хэсүү байна даа.

—Зүб, зүб, тон зүб! Ноир багатай нойгожо ябажа ажаллахада амжалта хаанаһаа ерэхэ гээшэб!

—Манай колхозой үхэрэй типовой байра энэ яндан барагһаа һурагүй дээрэ, һаруул сэбэр, уужам.

—Эндэхи хара бани руунь шагаахаяашье жэрхэгшэб. Энэ леспромхозой директор Якищенок гэгшые абаашажа, колхозойнгоо гоё баниин уурал соо һуулгаад, веэнигээр шабхуурдажа шабхуурдажа гаргаһайб. Тиигээ һаа одоолшье һанаа орожо, бидэниие тоодог болохо, участок бүхэндэ бани барюулха һэн.

—Эндэхи ноёд бидэниие нээрээ тооногүй. Модошодто һайн услови байгуулхын тула гүрэн юугээшье гамнанагүй. Гансал эндэхи ноёдһоо тодхортожо, иимэ байдалда байнабди.

—Энэ хатанхай хухюур хайнгүй, монсогор зандань бариһан барагуудай ханаархи годин хорхойн нүхэнүүдые харахадаа зосоомни бөөгэнэжэ, бөөлжэһэмни хүрэдэг. Нүхэр, бишни иигэжэ дуулааб: 1952 ондо кадрова болон сезонно хүдэлмэришэдтэ зорюулан найма-найман квартиратай арбан гурбан типовой байра барихынь тула гүрэн леспромхоздо табан зуу мянга шахуу түхэриг һомолоо юм ха. Теэд нэгэшье байра шэнээр баригдаагүй. Тэрэ арбан гурбан байра булта баригдаһан байгаа һаа 104 шэнэ квартирада айлнууд ороһон байха байгаа.

— Оо, ямар ехэ мүнгэн гээшэб! Теэд тэрэнь хайшаа шэнгэшоо юм?

—Эдэшни хэдэн хуушан барагуудые урилжа табяад, хэдые хорхойн нүхэтэй хухюураар баряад, гүрэниие мэхэлээ гэлсэдэг. Тэрээнээ шадалаараа нюудаг юм ха. Теэд «нюу нюутарынь нюрганайнь забһараар» бултайна ха юм даа, хаана ошохо һэм. Тиихэдэ тэрэ ехэ мүнгэнэй хайшаа, юун худар шэнгэһыень директор Василий Данилович Якищенок, главна бухгалтер Иннокентий Петрович Мурзин хоёрһоо бэшэ хүнүүд мэдээдүй юм ха. Теэд мэдэнэ ааб даа, сагай ерэхэдэ...

Энэ хөөрэлдөөн Хориин леспромхозой участогуудай нэгэндэ модо бэлэдхэлсэхээ ерэһэн хоёр колхознигой хоорондо болобо.

***

Директорэй кабинет. Василий Данилович ууралжа пүлхышэнхэй һууна. Леспромхозой дэргэдэхи ОРС-ын складуудые даагша Далай Даганов директортэ шанга эрилтэ хээд һаланагүй. Директор тэрээниие түргөөр тонилһой гэжэ ехэл һанана. Теэд Даганов гаража үгэнэгүй:

—Та һайса бодоод үзэгты, хуушанай, үмхиршэһэн эдэ амбарнууд худар бороо бороо зандаа, һалхин һалхин зандаа ороно, эд бараан, илангаяа продукт гутажа, үйлэ болоно. Энэ гэһээр лэ шэнэ склад барюулагты. Үгы һаатнай...

—Бу һүрхэйтэгты... Мүнгэн үгы гэжэ дахин дабтанаб. Ойлгоно гүт үгы гү?!..

Директор мүнгэн үгы гэжэ альгаа дэлгээхэһээ бэшые мэдэбэгүй. Нюсэгэн толгойгоороо шулуун хана мүргэһэн шэнги болоһон Даганов руу духа, уур сухал юумэ гаража талииба.

Уданшьегүй томо папка һугабшалһан Иннокентий Петрович директорэй кэбинет руу үүдэ тоншоншьегүй, шурд ороодхино. «Шэбэнэхэһээ нэгэ үгэтэй, шэмхэхэһээ нэгэ бэетэй» эдэ хоёрой хоорондо хушуу холбоһон хөөрэлдөөн болоно.

— Ажалай услови муутай дээрэһээ мууса хүдэлмэрилнэбди, гэр байрамнай үсөөдэнэ, уйтадана гэхэ мэтын үгэ хүүр һүүлэй үедэ хүдэлмэришэдэй зүгһөө ехэл гаража байна. Дээдэ газар руу дуулдаа һаа үйлэ боложо болохо. Яалдагшал аабибди.

— Ехээршье айһанай хэрэггүй. Мэдэнэ ха юм та, миниие гар соогуур гараһан юумэ хайшаншье эрьюулхэдэ тэбхэрхэн лэ байдаг хамнай даа. Шэлэнтын мастерска участогһаа Мойһотодо асаржа табигдаһан хоёр үмхи барагууд, мүн хорхойн нүхэтэй хухюураар Доодо Патайда баригдаһан хоёр барак, Ородой-Адагта баригдаһан нэгэ барак —бүхыдөө табан барак хуу типовой гэжэ дансалагданхай.

— Байза, шалгалтын болоо һаань яаха, ямар нүхэ руугаа орохо болоно бибди?

— Хамаагүй! Ерэһэн зониие нам руу туугаад лэ байгаарайгты. Заримнайнь хушуу тоһодоод, нүгөөдүүлэйнь нюдэ бүрлөөд табихада бараг ааб даа. Патайн горхоной участогай бухгалтер Рухлецов тэдэ муухай барагуудые газаа тээһээнь тёсоор бүглэжэрхихэдэ типовой шэнги, хэнэйшье мэдэхээр бэшэ болохо гээ һэн. Энэнь ехэ зүйтэй. Эндээ гэжэ хэлэхэдэ, Рухлецов шадамар хүн даа. Һанана гут, 1952 ондо модошо дархан Ведеровтэ 346 түхэриг, Сергей Галиневта 836 түхэриг амаралтын мүнгэн үгтэбэ гэһэн хуурмаг ведомость ороймоо үгы хүнүүдэй нэрэ дээрэ зохёогоод, тэрэ мүнгэеэ өөрөө абаһыень?..

Директор бухгалтер хоёрой мүнгэн тухай хөөрэлдэжэ байгаа хадань тэдэндэ хэдэн асуудал табия: 1952 ондо сметнэ журам эбдэжэ, «Бурмонголлес» трестын техснабай главбух Семенов, начальник Машанов гэгшэдтэ, 588 — 588 түхэриг шангуудые үгэһэнөө һанана гут? Нормировщица Н. А. Батуринада инспекторэй салин түлэжэ, үнгэрэгшэ жэлэй 11 һара соо 7865 түхэриг үгэһэнөө һанажа байна бээзэ? Улан-Үдэдэ байдаг экспедиторэйнгээ хоёр нюдэ харахагүй ахые һүниин харуулшан гэжэ нэрлээд, 1952 оной найман һара соо 2000 түхэриг үгөө хамнайт. Зүб бээзэ?..

Эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй иигэжэ гүрэнэй мүнгөөр шагалзажа байхадань, хүдэлмэришэдтөө ажабайдалай һайн услови байгуулхын орондо гүрэниие мэхэлжэ байхадань, леспромхозой ажал хэрэг урагшаа ябалтай гээшэ гү? Үгы!

Иигэжэ байхадань хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсын ороймоо 71 процент байхань, автомашинануудай хүсэнэй миил 36, тракторнуудай —29 процент ашаглагдажа байхань гайхалтай аал? 1952 ондо энэ леспромхозой түсэбөө холо дүүргээгүйнь, энэ жэлэй 5 һара соо гүрэндэ аяар 26 мянган кубометр модо дутуу үгэһэниинь мүн лэ энээнһээ шалтагаантай бэшэ аал?!..

—Манай леспромхозые хүл дээрэнь гаргажа, өөдэнь үндылгэхын тула шангахан лэ хүшүүргэ хэрэгтэй болоо даа, нүхэд корреспондентнэр,—гэжэ леспромхозой модо бэлэдхэлэй участогуудай нэгэндэ ябахадамнай нэгэ кадрова хүдэлмэришэн бидэндэ хэлээ һэн. Энэнь тон зүб.

П. Содбоев.
Ш. Номогонов.

Арга боломжонуудаа хэрэглэнэгүй

Итанциин леспромхозой ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэришэдэй эрилтые хараадаа абанагүй, тэдэниие һайн шанартай ба элдэб янзын эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангананагүй. ОРС-ын столовонууд болон магазинуудта хүдэлмэришэдтэ хэрэгтэй эдеэ хоолой зүйлнүүд хомор байдаг.

Кома тосхондохи столоводо нэгэ янзын ба муу шанартай эдеэ хоол бэлэдхэгдэнэ, мяха ба һүнэй зүйлнүүд дутамаг байдаг. Тиимэһээ хүдэлмэришэд, шофернууд, тракторнистнууд столовын хүдэлмэри тухай гомодол оруулдаг байна.

Мүн ОРС-ын пекарни шанар муутай, гашуун хилээмэ барина. Теэд энэ пекарниин хүдэлмэриие санитарна инспекци хинан шалгадаггүй.

Хүдэлмэришэдые эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүдээр хангаха арга боломжонууд эндэ бии. Тус леспромхоз хүдөөгэй һуурин газарнуудта дутэ байдаг. Тиимэһээ ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд колхозууд болон хүдөөгэй зонһоо мяханай ба һүнэй зүйлнүүдые худалдажа абаха аргатай юм. Зүгөөр энэ арга боломжонуудые леспромхозой ба ОРС-ын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Вежновец ба Вильмов гэгшэд хэрэглэнэгүй, хүдэлмэришэдэй эрилтые гүйсэд хангаха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна.

Д. Сыбыков.

„ДҮЛЭН" ГЭЖЭ ЗҮЖЭГ ТУХАЙ

Бурят-Монголой уран зохёолой хүгжэлтын зам дээрэ тохёолдоһон дутагдалнуудай тон ехэнь юун байһаб гэхэдэ, зүжэг зохёолгын ехээр хожомдоһон ябадал бэлэй. Энэ дутагдал тухайда 1950 оной эсэстэ Москвада болоһон бурят-монгол литературын вечернүүдэй дүнгые согсолһон суглаан дээрэ ба КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой VII пленумэй тогтоол соо шангаар заагдаһан байха юм. Гэбэшье, һаяын жэлнүүд хүрэтэр зүжэг зохёолго ян хангалтагүйгөөр ябаһан зандаа һэн.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XIX съезд дээрэ уран зохёолой хүгжэлтэ тухай нүхэр Г. М. Маленковой хэһэн заабариин ёһоор, советскэ драматургнууд нилээд ехэхэн ажал хэһэн байна. Тэдэнэй тоодо манай Бурят-Монголой драматургнууд мүн лэ хэдэн зүжэгүүдые бэшэбэ. Гомбо Цыдынжапов, Цырен Шагжин, Василий Шенькин, Даширабдан Батожапов, Жамбалнида Арсаланов гэгшэд шэнэ зүжэгүүдые бэшэжэ дүүргэбэ. Эдэ нүхэдэй пьесэнүүдэй зариманиинь театрын сценэ дээрэ табигдажа ба табигдахаар бэлэдхэгдэжэ байна.

Мэнэ һаяхан Бурят-Монголой драматическа театрта табигдаһан Намжил Балданогой «Дүлэн» гэжэ зүжэг харагшадай анхаралые өөртөө хандуулба. Бурят-Монголые сагаан гвардеецүүд, харийн булимтаршадһаа сүлөөлһэн гайхамшагта үйлэнүүдые энэ зүжэг соо харана. Ленин—Сталинай парти, Советскэ правительствоор ударидагдаһан бурят-монгол арад агуу ехэ ород арадай халуун туһаламжатайгаар өөрынгөө нютаг хизаарые дотоодын ба гадаадын дайсадһаа сүлөөлнэ. Энэ харюусалгата темые зохёол соогоо шиидхэхээ хүсэһэн драматург арад ниитын зүгһөө үндэр һайшаал хүлеэһэн байна. Пьесэ дотор Байгалай үмэнэ 1918—1920 онуудта болоһон событинууд юрэнхы дээрээ тодо һонороор, реалистическэ баримтатайгаар, хүн зоной үнэншэмөөр тайлбарилагдана.

Бурят-Монголые ба Байгал шадархи газарые булимтаран эзэлһэн сагаан гвардейскэ сэрэгүүдэй, тэдэниие тухиран зонхилһон американска, японско алуурш адай уршагта бузар аашые элирүүлхэ зуураа, драматург Балдано хадаа арад зоной дундаһаа Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэрээр урган гараһан партизанска отрядай үнэн сэдьхэлһээ советскэ засагай түлөө тэмсэһэн тэмсэлые зүжэг харагшадта мартагдахаар бэшээр согсолон элирүүлнэ. Пьесэ дотор харуулагдаһан Найдан Максаров, тэрэнэй эсэгэ Эрдэни Максаров, Илья Федоров, албанһаа гараһан тайшаа Холхоной Натаров болон бусадай образууд зүбөөр тайлбарилагдана. Эдэнэр ямар ангида хабаатайб, ямар ангиин хэрэгэй түлөө тэмсэнэб гэһэн асуудалые зүжэг харагшад элеэр ойлгоно. Балдано хадаа революциин үедэхи ангиин тэмсэлэй улам улам хүгжэн байһые өөрынгөө пьесэ соо шадабари ехэтэйгээр тодорхойлно. Гэхэтэй хамта, тус зүжэг соо нилээд ехэхэн дутагдалнууд бии байха юм. Түбхын түрүүндэ хэлэхэдэ, Н. Балданогой пьесын зарим сценэнүүдынь ехээр унжагайрһан байна. Энээн дээрэһээ зүжэг соо табигдаһан гол шухала асуудалнуудынь жэжэхэн үйлэнүүдэй һүүдэртэ орожо, өөрынгөө гол зорилгые дүүргэнгүй үлэшэһэн ушарнууд байна. Олон тоото наадаха нюурнууд, тэдэнэй олон ондоо зан абари, олон ондоо хүсэл бодолнуудынь хэдышье һайшаагдамаар байбашье, зүжэгэй гол конфликтые эрид шуудаар ба үргэн дэлгэрээр шиидхэхэ ябадалда һаад ушаруулна. Илангаяа зүжэг соо харуулагдаһан харша этэгээдүүдэй, тэдэнэй үлэмжэ оло дахин уулзалга, нэгэ асуудал тухайда олон удаа хөөрэлдэлгэ дан ехэ һуури эзэлнэ.

Тушаалһаа гараһан тайшаа Холхоной, тэрэнэй хүбүүн Буянта, захирагша Ванжилов болон советскэ засагта харша бусад этэгээдүүдэй образууд хэды зүбөөр тайлбарилагдабашье, үлэмжэ эридээр харуулагданагүй. Тэдэнэй мэхэ гохо эсэстээ хүрэтэр элирүүлэгдэнэгүй. Тайшаагай һамган нютагай ламхай хоёр сэрэг захиргаанай хүнүүдтэй тон адли эрхэтэй байһан шэнги болошоно. Илангаяа тушаалһаа гараһан тайшаа тушаалда байһан захирагша хоёрой хэнэйнь ямар эрхэтэй, хэнэйнь хэндээ мэдэлтэйнь балардашана. Мүн энээнтэй хамта зүжэг соо оруулагдаһан үнэн сэхэ хүнүүдэй образууд, тэдэнэй ябуулжа байһан хэрэгүүд зарим газарта тодо бэшээр элирхэйлэгдэнэ. РКП(б)-гэй подпольно комитедэй түрүүлэгшэ Петровичын образдо, хитад арадай түлөөлэгшэ Ян-Лянай шэнжэ шанарта пьесын автор багаар һаналаа табиһан байна. Тиимэһээнь, тэдэнэй образууд тобойжо гараагүй ба тэдэнэй үндэр ехэ һанал бодолынь, хэрэг үйлэнь зүжэг харагшадай урда шэнгэншэг хэбэртэй байшаба.

Хэды иимэ дутагдалнуудтай байбашье, Н. Балданогой «Дүлэн» гэжэ зүжэг хадаа манай бурят-монгол литературын хүгжэлтэдэ нилээд шухала зохёол болоно. Бурят-Монголой драматическа театрын өөрынгөө сценэ дээрэ энэ зүжэгые табиһаниинь тон һайшаалтай зүйл гэжэ бодогдоно. Энээн тухайда театрын энэ жэлэй сезониие хаалга дээрэ болоһон харагшадай конференцидэ хабаадагшад хэлэһэн байна.

Ургажа ябаа режиссернууд—Бурят-Монголой драматическа театрын уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ, БМАССР-эй арадай артист Цырен Шагжин ба тус театрын режиссер Буянта Аюшин гэгшэдэй табиһан энэ зүжэг хадаа харагшадай анхаралые ехээр татаһан байна. Тэдэнэр Н. Балданогой пьесэ соогоо дэбжүүлһэн хүсэл бодолыень зүбөөр шиидхэжэ, айхабтар һонирхолтой зүжэг болгожо шадаһан байна.

Бурят-Монголой драматическа театрын артистнар өөһэдынгөө бүхы хаба хүсые гаргажа, тус зүжэг соо дэбжүүлэгдэһэн образуудые тайлбарилан наадаба. Партизанска отрядай командир Найдан Максаровай ролиие наадаһан БМАССР-эй габьяата артист Д. Дондоков өөрынгөө шадабари ехэтэй, мэргэжэл һайнтай, эдэбхитэй халуун, энэрхы сэдьхэлтэй наадалгаар зүжэгые гоёон шэмэнэ. Тус партизанска отрядай комиссар Илья Федоровой ролиие наадаһан П. Николаев өөрынгөө үүргые һайнаар дүүргэбэ. Тэрэнэй хүдэлсэ, нюдэнэйнь хурса эрьелтэ, эрид зангынь зүжэг харагшадые һонирхуулба.

Батрак Чимидэй ролиие тобойлгожо гаргаһан БМАССР-эй габьяата артист И. Миронов хүн зоной сэдьхэлэй оёорто удаан саг соо тунажа байха образые байгуулба. Партизанска отрядай комиссарай даалгабаряар агнуурида гараад, томо гэгшын гурые дала мүрэ дээрээ тээгээд ерэжэ ябахадаа:

Хазаартаал даруулһан моримни
Хагдандаал гарангүй яаха һэм.
Харатандаал даруулһан бэемни
Коммунистал болонгүй яаха һэм,

гэжэ дуулахань хүхюу сэнгүүн, ямаршье бэрхэшээлдэ дарагдахагүй, арадай хэрэгэй түлөө һайн һанаагаараа тэмсэжэ ороһон залуу партизанай зан абариие үлэмжэ тодоор элирүүлнэ.

Хархис этэгээдүүдэй аяг заншалые, тэдэнэй шунахай сэдьхэлые Холхоной Натаровай ролиие тайлбарилан харуулһан БМАССР-эй габьяата артист Б. Вампилов мэргэжэл ехэтэйгээр бэелүүлбэ. Тэрэнэй наадан соо нэгэ бага натуралистическэ зүйлнүүд оробошье, бурядай баян ангиин түлөөлэлгын түхэл дүрсые, бузагай һанал бодолыень түбэггүйгөөр элирүүлбэ.

Холхоной тайшаагай һамганай рольдо наадаһан РСФСР-эй габьяата артистка Н. Гендунова, хушуунай захирагша Ванжиловай ролиие тайлбарилһан артист С. Рабсалов, Даримын ролиие наадаһан П. Шапова, Ян-Лянай ролиие наадаһан артист П. Лосев, японско майор Судзукиин ролиие наадаһан артист М. Машаров, семеновско полковнигой ролиие гүйсэдхэһэн РСФСР-эй габьяата артист А. Ильин гэгшэд өөһэдынгөө үүргые һайнаар дүүргэбэ. Гадна, баяд ноёдто хашагдажа, баалалтаар зайһанай тушаалда ороһон нютагай дунда шадалтай үбгэн Нима Гармаевай ролиие наадаһан РСФСР-эй габьяата артист Ч. Генинов зүжэгэй эхинһээнь адагтань хүрэтэр өөрынгөө һууриие зүбөөр эзэлхэ зуураа, илангаяа өөрынгөө гэртэ гансаараа байгаад, бүхы ябадалаа бодожо үзэн, лама баядай гарһаа гаража, арад зоной зол жаргалай түлөө тэмсэһэн партизануудай тала руу ошохынгоо урда тээ: «голой нэгэ талаһаа гараад, али таладань ошожо тогтохо хүнбиб? Тэрэ талань баһа буртай шабартай байхагүй юм аа гү?» гэжэ шэбшэн байхадаа үнэн зүб искусствын үндэр хэмжээндэ хүрэнэ

Залуу артист Самандуев арадһаа хулжаһан Бата Нанзатовай ролиие айхабтар зүбөөр тайлбарилха зуураа, табадахи картинада дан ехээр галаб гани боложо, шанга гэгшээр һүхирэн, үбсүүгээ шаажа газар тэбэрин унахань үлүүтэ гэжэ һанамаар.

Зүжэгые хараад байхада, зарим артистнарай наадалгада горьтойхон дутагдалнууд бии байха юм. Холхоной баянай хүбүүнэй ролиие наадаһан П. Ринчинов олон удаа дабтагдаһан, хүнэй сэдьхэл һанаанда хажар болоһон баримтые бэелүүлбэ. Энэнь таарамжагүй байна. Гартахи ташуураа эрьелдүүлхэ, хүлнүүдээ тас-пяс гэшхэхэ, найгаха хотолзохо ябадалынь үлүүтэ гэжэ һанамаар. Ламын ролиие наадаһан БМАССР-эй габьяата артист Б. Ринчино юрэнхы дээрээ таарамжатай образ байгуулбашье, үгэеэ хэлэхэдээ зарим тээнь торохо ба нютагай диалектые хэрэглэжэ «ошосон, ерэсэн, байсан» гэхэ мэтээр хэлэхэнь мүн лэ таарамжагүй байна. Американска армиин полковник Морроугай ролиие наадаһан артист Халматов гүйхэн образ байгуулба. Американска коммерсант боложо наадаһан БМАССР-эй габьяата артист Г. Лосев өөрынгөө ролиие зүбөөр шиидхэбэрилжэ, назагай хойрог, садаха дэбтэхые мэдэхэгүй, өөрынгөө хүсэһэн тэнэг бодолые толгой сооһоо ябашье гаргахагүй тагнуулшанай образые тодорхой һайнаар харуулаа.

Зүжэгые уранһайханай талаар шэмэглэһэн уранзураагша Б. Чернутовай ехэхэн ажалыень тэмдэглэхэ шухала.

Н. Балданогой «Дүлэн» гэжэ зүжэгые Бурят-Монголой драматическа театрта табиһан ябадал манай республикын культурна ажабайдалда нилээд ехэ туһатай ушар болоно.

Ж. ТУМУНОВ.

Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ

КОПЕНГАГЕН, июниин 10. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй мүнөө үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэлгэ үргэлжэлөө. Изабелла Блюм (Бельги) түрүүлэгшээр, Элиза Бранко (Бразили) орлогшо-түрүүлэгшээр hунгагдаба.

Австриин түлөөлэгшэ г-жа Зубик түрүүшээр үгэ хэлэбэ.

Пакистанай делегатка г-жа Махар Пакистаниие сэрэгэй база болгохо гэhэн империалистнуудай эрмэлзэлгэ тухай хэлэбэ.

Оронние милитаризацилгын ба американска эзэмдэлгын оршон байдалда японско эхэнэрнүүдэй ажабайдал тухай г-жа Ояма хэлэбэ.

Японидо байгаа американска сэрэгүүд бүхы японско арадай ажабайдалда, тэрэнэй моральда аюул тохёолдуулна гэжэ оратор хэлэнэ. Гэмтэ хэрэгүүд, эхэнэрнүүдэй бэеэ худалдалга ба яра, хүйтэн үбшэн ехээр дэлгэрэнхэй.

Францийн түлөөлэгшэ г-жа Марги-Капгра хадаа Баруун Германиие ремилитаризацилгада эсэргүү, Вьетнамдахи дайнда эсэргүү, Корейдэ эб найрамдалай түлөө, Хойто Африкын французска колонинуудта демократиин түлөө французска эхэнэрнүүдэй тэмсэл тухай тоогтон хэлэбэ.

Мария Торстейнсдоттир (Исланди) американска эзэмдэлгэдэ ба гадаадын командовани доро исландска армиие байгуулгада исландска арадай эсэргүүсэлгэ тухай хэлэбэ.

Моника Уэйтли (Англи) хүн зоной, илангаяа английска колонинуудай ба бэеэ даагаагүй оронуудай эхэнэрнүүдэй байдал тухай хэлэбэ.

Реюньон аралай французска эхэнэрнүүдэй союзай нютагай комитедэй түлөөлэгшэ г-жа Верго тус аралай эхэнэрнүүдэй эрхэгүй байдал тухай хэлэбэ. Энэ аралые 15 бүлэнэр зонхилно, тэдэнэр кредитнэ бүхы эмхи зургаануудые, промышленна предприятинуудые, газарые гартаа барина.

Румыниин түлөөлэгшэ Мария Чокан румынска арадай ажабайдал ба культура тухай, гээгдэнги аграрна оронние түрүү орон болгон шэнэдхэн хубилгаhан тухай, шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ эхэнэрнүүдэй хабаадалга тухай хэлэбэ.

Югославска эхэнэрнүүдэй түлөөлэгшэ Вера Ланиц трибуна дээрэ гараба. Мүнөө Югославида байгаа ёhо журамай үедэ хүдэлмэришэ ба таряаша эхэнэрнүүд зэрлиг хатуугаар дарлагдана гэжэ тэрэ хэлэбэ. Үгырэн хооhоролгодо, үлэсхэлэн зоболондо дайрагдаhан, hургуулинуудай дутагдалтай байhан ушарhаа, үхибүүдэй 25 процентнь, зарим областьнуудта 60 гаран процентнь hургуулида hуралсанагүй.

Маргарита де Понсе политическэ сүлөөгэй ба тэгшэ эрхын түлөө аргентинскэ эхэнэрнүүдэй тэмсэл тухай, Корей руу солдадуудые эльгээхэ ябадалда эсэргүүсэлгэ тухай хэлэбэ.

Аргентинскэ ба бразильска делегацинууд Хойто Корейн эхэнэрнүүдтэ дамжуулан үгэхын тула бэлэгүүдые конгрессэй президиумдэ барюулба.

Г-жа де Блоккер Голландиие милитаризацилгын политикын хойшолонгуудые шэнжэлэн харуулаа.

Де Блоккер үерhөө боложо хохидоhон голландска бүлэнэртэ туhаламжа үзүүлhэн бүхы оронуудай эхэнэрнүүдтэ баясхалан хүргэбэ. Советскэ Союзай ба Францийн эхэнэрнүүдтэ онсо ехэ баясхалан хүргөө.

Үглөөнэй заседани дээрэ Дора Франко (Гватемала) үгэ хэлэбэ.

КОПЕНГАГЕН, июниин 11. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй үсэгэлдэр үдэрэй заседани дээрэ элидхэлнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ үргэлжэлөө.

Америкын Холбоото Штадуудта эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай г-жа Лилиан Левин хөөрэбэ.

Арадуудай харилсан ойлголсолго, арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёhоор шиидхэлгэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха зам заана.

Швециин, Эквадорой, Индонезиин, Сириин, Бразилиин, Урда Африкын, Бельгиин, Египедэй, Италиин делегатканууд заседани дээрэ үгэ хэлэбэ. Тэдэнэр өөhэдынгөө оронуудай бэеэ дааха байдалай түлөө, сэрэгэй гаргашануудта эсэргүү, дай бэлэдхэхэ политикада эсэргүү эдэ оронуудай эхэнэрнүүдэй тэмсэл тухай хэлэбэ.

Английска делегациин дурадхалаар конгресс хадаа Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай демократическа республикын ба Малайн делегаткануудта визэнүүдые үгэхэеэ датска правительствын арсалгада эсэргүү протестын резолюциие нэгэн hаналаар баталан абаа.

Конгрессэй делегатканууд корейскэ, малайска ба вьетнамска делегацинуудай түлөөлэгшэдэй плёнко дээрэ бэшэгдэhэн үгэнүүдые шагнаба.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай демократическа республикын ба тэмсэжэ байгаа Малайн делегацинуудта амаршалга эльгээхэ, тэдэнэр делегадуудай тоодо оруулагдаа, конгресстэ хабаадаhан дээрэ тоологдоо гэжэ мэдээсэхэ гэhэн шиидхэбэриие конгресс абаhан байна.

Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй түгэсхэлэй заседани

КОПЕНГАГЕН, июниин 11. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй Бүхэдэлхэйн конгрессэй түгэсхэлэй заседани үсэгэлдэр болобо. Тус заседани хахад hуни үнгэртэр үргэлжэлбэ. Заседаниин эхеэр, Рут Херманн үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа конгрессые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ туhалhан датска бүхы эхэнэрнүүд ба эрэшүүлдэ конгрессэй үмэнэhөө баясхалан хүргэбэ.

Хүнүүд демократическа залуушуулай гимн дуулажа эхилбэ. Угаа ехэ зал соо дүүрэн сугларhан делегадууд ба айлшад хүл дээрэө бодожо бүгэдөөрөө дуулалдана. «Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандаха болтогой!», «Бидэнэр эб найрамдал хүсэнэбди!» гэhэн хашхаралдаанууд соностоно.

Кубагай, Швейцариин, Ливанай, Даниин делегадууд үгэ хэлэбэ.

Түрүүлэгшээр hууhан Мария Маддалена Росси (Итали) элдэб олон оронуудhаа конгресстэ эльгээгдэhэн олон амаршалгануудые уншаба.

Мери Мейерсон мандатна комиссиин элидхэл хэбэ. Конгресстэ бэлэдхэл 80 оронуудта хэгдээ гэжэ тэрэ мэдээсэбэ. 67 ороной 1863 түлөөлэгшэд, тэрэ тоодо 611 делегадууд, уряалаар ерэhэн 1187 хүн, 65 адаглагшад конгрессэй заседанинуудта хабаадана. Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын, Вьетнамай демократическа республикын ба Малайн делегацинууд конгресс дээрэ байлсаагүй, ушарынь тэдээндэ визэнүүдые үгэхэеэ арсаhан байна. Триестын, Саудовско Аравиин, Сириин, Панамын, Перугай, Камерунай, Алтан Эрьеын, Кенциин, Нигериин, Хойто Родезиин, Урда Родезиин, Англо-Египетскэ Суданай делегацинууд конгрессэй хүдэлмэридэ хабаадажа тэрэшэлэн шадаагүй, ушарынь тэдэ оронуудай правительствонууд гаража ябахыень тэдээндэ зүбшөөгөөгүй.

Бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдэй эрхын декларациин, эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин ажал-ябуулгые дэмжэхэ гэhэн резолюциин, бүхы дэлхэйн эхэнэрнүүдтэ хандаhан хандалгын проектнүүдые зүбшэн хэлсэжэ, делегацинуудта тус тустань голосовани хэбэ.

Эдэ бүхы документнүүд нэгэн hаналаар абтаа.

Саашаа конгресс хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдые хархис засагаархидай мүрдэлгэдэ эсэргүү протестын резолюциие баталан абаа. Тэрэнэй hүүлээр, МДФЖ-гэй совет hунгагдаба. Тэрэнэй составта 66 ороной МДФЖ-гэй национальна организацинуудай түлөөлэгшэд ороhон байна.

Соведэй составта советскэ эхэнэрнүүдэй үмэнэhөө Н. В. Попова, З. Н. Гагарина, Г. Н. Горошкова, Н. М. Парфенова, Л. И. Петрова гэгшэд hунгагдаа.

Совет хадаа Португалиин, Венесуэлэн ба Тринидадын эхэнэрнүүдэй организацинуудые МДФЖ-гэй составта абаба.

Тэрэнэй hүүлээр конгресс МДФЖ-гэй гүйсэдкомые hунгаба. Гүйсэдкомой түрүүлэгшээр Эжени Коттон, орлогшо-түрүүлэгшэнэрээр —Англиин, Венгриин, Германиин, Египедэй, Индиин, Испаниин, Италиин, Хитадай, Нигериин, США-гэй, СССР-эй, Швециин, Японийн эхэнэрнүүдэй организацинуудай түлөөлэгшэд hунгагдаба.

МДФЖ-гэй генеральна секретаряар г-жа Мари Клод Вайян-Кутюрье hунгагдаба. МДФЖ-гэй секретариадай составта Германиин, Испаниин, Италиин, Хитадай, США-гэй, СССР-эй, Францийн, Чехословакиин түлөөлэгшэд hунгагдаба.

Италидахи парламентска hунгалта тушаа

РИМ, июниин 10. (ТАСС). Христианско-демократическа блок депутадуудай палатада hунгаха тааар голосуудай 50 процентыень абаагүй, тиимэhээ hунгуулиин «реформо» хэрэглэгдэхэгүй ба депутадуудай палатадахи hууринууд пропорциональна системээр хубаарилагдаха байна гэжэ «Унита», «Аванти», «Паэзе», «Секол од' Италиа» газетэнүүд бүхы түрүү нюур дээрээ ехэ гаршагтайгаар мэдээсэнэ.

Христианско-демократическа блок сенадта болоhон hунгалтын дүнгүүдтэ орходоо, депутадуудай палатада болоhон hунгалтын үедэ муу дүнгүүдтэй байба.

Сенадта болоhон hунгалтын дүнгүүд хараа 1948 оной hунгалтын дүнгүүдтэй сасуулхада христианско-демократическа партиин голосуудай эхээр гэдэhэн ба тэрэнэй союзнигууд буруу hурэhэн тухай гэршэлнэ. Христианска демокрадуудай абаhан голосуудай процент 1948 ондо 48 процент байhанhаа энэ hунгалта дээрэ 40,7 хүрэтэр, тэдэнэй союзнигууд 15,3 процентhээ 9,5 процент хүрэтэр доошоо ороhон байна. Гэхэтэй хамта, коммунистическэ ба социалистическэ партинууд, мүн бусад демократическа хүсэнүүд («Арадай нэгэдэл» ба «Национальна демократическа союз») энэ hунгалта дээрэ голосуудай 34,8 процентые, тайлбарилан хэлэхэдэ 1948 оной hунгалтын үедэ байhанhаа 1,5 миллион голос үлүү олоор абаба.

Шэнэ сенадай составта 116 христианска демокрадууд (1948 онойхиhоо 15 hуури үсөөн) ороно. Шэнэ сенадта социал-демократическа парти 4 hууритай байха юм, тиихэ зууураа урдын составта 10 сенаторнуудаар түлөөлэгдэhэн байгаа, либеральна парти —3 hууритай (1948 ондо—9 hуури) байха юм. Республиканска парти сенадта огто түлөөлэгдэхэгүй байна. Гэхэ зуура, үнгэрhэн зарлалай сенадта тэрэ хадаа 6 hууритай байhан юм.

Сенаторнууд - коммунистнуудай, социалистнуудай ба демокрадуудай тоо 72-hоо 87 хүрэтэр олошорбо.

Италиин ехэ городуудта депутадуудай палатада болоhон hунгалтын дүнгүүдые урдын hунгалтын дүнгүүдтэй сасуулхада haa, хэдэн hонирхолтой тобшолол хэжэ болохо юм. Жэшээлхэдэ, Римдэ демократическа оппозициин партинууд—коммунистическэ ба социалистическэ партинууд, «Арадай нэгэдэл» гэхэ хүдэлөөн ба «Национальна демократическа хүдэлөөн» 1948 оной hунгалтатай сасуулхада 92 мянган голос үлүү, мүн 1951—1952 оной муниципальна hунгалтатай сасуулхада 22 мянган голос үлүү олоор абаа; голосуудай тус тус ургалта Генуйдэ 34 мянга ба 20 мянга; Палермодо — 30 мянга ба 5 мянга; Флоренцидэ—15 мянга ба 8 мянга; Болоньедо—18 мянга ба 5 мянга; Венецидэ—21 мянга ба 8 мянга; Барида—25 мянга ба 4 мянга болобо.

РИМ, июниин 10. (ТАСС). Италиин дотоодын хэрэгүүдэй министерство сенадта болоhон hунгалта тушаа эсэсэй мэдээнүүдые толилбо. Христианско-демократическа парти 9. 894.754 голос (40,7 процентнь), социал-демократическа парти — 988.778 голос (4,1 процент) гэхэ мэтээр абаба. Правительственна блок бүхы дээрээ 12.196.158 голос (50,2 процент) абаба.

Коммунистическэ парти 5.080.143 голос (20,9 процент), социалистическэ парти —2. 929.906 (12,1 процент) абаба. Коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай хамтын списогууд —418.940 голос (1,7 процент) абаба.

Оппозици 12.103.388 голос (49,8 процент) абаhан байна.

Дотоодын хэрэгүүдэй министр Шельба үсэгэлдэр үдэшэ мэдүүлгэ хэбэ. Тэрэнэй ёhоор, центрын партинууд сенадта 237 hууриhаа 125 hуури абаба. Христианско-демократическа парти 116 hууритай байха юм. Бусад hууринууд иигэжэ хубаарилагдаа гэбэл: коммунистическэ парти—54 hуури, социалистическэ парти—28, коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай хамтын кандидадууд — 4 hуури, «Национальна демократическа союз» — 1 hуури, монархистнууд—16 hуури, неофашистнууд — 9 hуури болоно.

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 11. (ТАСС). Үнгэрhэн үдэр фронтнууд дээрэ ямаршье хубилалтанууд болоогүй гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ артиллери дайсанай 3 самолёт унагаажа, 2 самолёдыень гэмтээгээ.

Корейдэ эб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, июниин 11. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент июниин 11-дэ корейско-хитадай делегациин толилhон иимэ коммюнике Кэсонhоо дамжуулба:

«Июниин 11-дэ хоёр талын штабной офицернүүдэй хоёр бүлэгэй хаагдамал заседаниинууд болобо, — гэжэ коммюнике соо хэлэгдэнэ, — заседани июниин 12-ой 11 часта үргэлжэлүүлэгдэхэ байна».

ПРАГА, июниин 11. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын ба Америкын Холбоото Штадуудай правительствонуудай гуйлтада харюусажа, Чехословацка Республикын правительство июниин 8-да Паньмыньчжоньдо баталагдаhан хэлсээнтэй зохилдуулан, нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдhөө бүридэhэн, репатриацилга тушаа Комиссида өөрынгөө түлөөлэгшые эльгээхэ гэжэ зүбшөөбэ.

НЬЮ-ЙОРК, июниин 11. (ТАСС). Вашингтонhоо Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын дамжуулhанай ёhоор, США-гэй гүрэнэй департаментда эльгээhэн ното соогоо, Швеци хадаа сэрэгэй пленэйхид тухай Паньмыньчжоньдо баталагдаhан хэлсээнэй условинуудтай зохилдуулан, репатриацилга тушаа нейтральна оронуудай комиссиин составта орохые зүбшөөhэн тухайгаа мэдээсэнэ.

Бланк США-да ошохонь

ЛОНДОН, июниин 9. (ТАСС). Боннhоо Рейтер агентствын корреспондентын мэдээсэhэнэй ёhоор, «Аюулгүй байдалай асуудалнуудые эрхилhэн баруун германска түлөөлэгшэ Бланк (бодото дээрээ боннско правительствын сэрэгэй министр) американска правительствын уряалаар июниин эсэстэ Холбоото Штадуудта ошохоёо байна. Тэрэнэй сэрэгэй главна советнигүүдэй нэгэн—урдын генерал Адольф Хейзингер Бланкые үдэшэжэ ябаха юм. Хейзингер хадаа Гитлерэй үедэ армиин генеральна штабай оперативна таhагай начальник байhан юм.

«Тусхай мэдүүлгэ соо хэлэгдэhэнэй ёhоор,—гэжэ Рейтер агентство дамжуулна,—Бланк хадаа «европейскэ хамгаалгын нэгэдэлэй (тайлбарилан хэлэхэдэ «европейскэ армиин») хэмжээндэ» Холбоото Штадуудта ба Баруун Германида хамаатай оборонын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна».

США-гэй гүрэнэй департаментын мэдүүлгэ

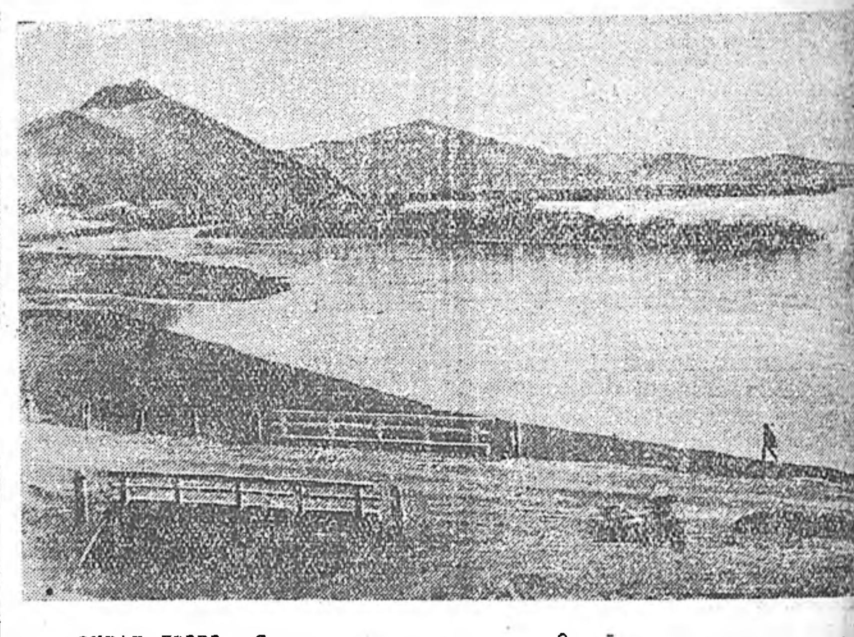
ВАШИНГТОН, июниин 10. (ТАСС). Хэблэлдэ толилогдохо мэдүүлгэ соогоо гүрэнэй департамент иигэжэ соносхобо: «Сэрэгэй пленэйхид тухай 1953 оной июниин 8-да Паньмыньчжоньдо туйлагдаhан хэлсээнэй условинуудые дүүргэлгэ болгон, Нэгэдэмэл Нацануудай командованиин үмэнэhөө ябуулга хэжэ, США болбол июниин 9-дэ Швециин, Швейцариин, Польшын, Чехословакиин ба Индиин правительствонуудта, Вашингтондохи тэдэнэй миссинүүдээр дамжуулан, дурасхаалта записка барюулба, репатриацилга тушаа нейтральна оронуудай комиссиин составта ороохоор бэлэн байна гүт гэжэ эдэ правительствонуудhаа тэрээн соогоо асууба. Дээрэ дурсагдаhан хэлсээн хадаа тус комиссиие байгуулха гэжэ хараална».

Гүрэнэй департамент дурасхаалта записке хэблэлдэ толилхын тула дамжуулан үгэбэ.

Францидахи правительственна кризис

Бидо Национальна суглаанда олонхи голос абаагүй

ПАРИЖ, июниин 11. (ТАСС). Правительствые бүридүүлхэ эрхэ түлөөлэлгые Жорж Бидодо үгэхэ тухай асуудалаар Национальна суглаанда голосованиин болоходо, Жорж Бидо 313 голос абаба. Бүрүүшаажа 228 голос үгтөө. Конституциин ёhоор олонхи 314 голос Жорж Бидогой абажа шадаагүй ушарhаа, Национальна суглаан правительство бүридүүлхэ эрхэ түлөөлэлгые тэрэндэ үгөөгүй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгэ мүрэн шадархи Омулёвко гэжэ хада харагдана.

М. Миневэй фото-этюд.

Уларилай байдал ба таряан

(Фенологой тэмдэглэл)

Июнь hарын түрүүшын арбан хоногто республика дотор зохид дулаахан байгаа. Энэ арбан хоногой хоёрдохи хахадта республикын центральна ба урда аймагуудаар 5-hаа 13 миллиметр хүрэтэр шииг нойтон ороо. Мүн июниин 7—8-най үдэрнүүдтэ агаарай хүйтэн амисхаал үзэгдөө.

Июниин эхеэр Сэлэнгэ мүрэниие зубшаад мойhон сэсэглэжэ дүүрэв. Сибирскэ яблони ба акаци бүри ехээр задаран hалбараа. Июниин 6-да Улан-Удын оршондо, мүн городой сад ба сквернүүд соо нохойн хоншоор сэсэглэжэ захалаа. Бусад ургасанууд элбэгээр ургажа байна.

Июниин 7—8-най үдэрнүүдтэ республикын урда аймагуудай колхозууд помидорой рассада hуулгажа захалаа, мүнөө махорко тарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Эртын ба хара таряан хаа хаанагүй үндэhэлжэ үндэр бо[...] лоо. Овёсой гурбадахи набшаhан бултайн гараба. Таряанай гараса республика дотор бүхы дээрэ hайн.

Колхозой үри-жэмэстэ садуу[...] жэгдэрэн сэсэглээ.

Культурна ургасануудай hайнаар ургахатай хамта, элдэб бүртаг үбhэ[...]нүүд элбэгээр ургана. Тиимэhээ таряанай хойноhоо харууhалга hай[...] жаруулха шухала.

Мүнөө республикын колхозуу[...] үбhэ хуряалгын хүдэлмэридэ эр[...]шэмтэйгээр бэлэдхэжэ байна.

И. Котов.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНОВ.

ГҮРЭНЭЙ ДОТООДЫН ШҮҮБЭРИТЭ 3 ПРОЦЕНТНЭ УРЬhАЛАМЖА

1953 оной майн 30-да Киев городто болоhон шүүбэринүүдэй 33-дахи тиражай

СПРАВОЧНА ТАБЛИЦА

Урьhаламжын бүхы дүрбэн разрядуудта серинүүд ба облигацинуудай удаадахи номернуудта шүүбэринүүд буугаа гэбэл:

Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн түгрэгөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн түгрэгөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн түгрэгөөр	Серинүүдэй №№	Облигацинуудай №№	Шүүбэринэй хэмжээн түгрэгөөр
000588	08*)	5 000	024638	1—50	400	043047	17*)	5 000	073403	39*)	10 000
000859	12*)	5 000	024977	1—50	400	043956	02*)	10 000	073887	28*)	5 000
002617	1—50	400	025573	40*)	10 000	045474	25*)	25 000	074473	16*)	5 000
002876	1—50	400	025710	18*)	5 000	046139	09*)	5 000	074549	1—50	400
002971	50*)	10 000	025746	02*)	25 000	046210	02*)	5 000	074941	1—50	400
003571	22*)	10 000	026145	07*)	10 000	047575	1—50	400	075498	27*)	5 000
004751	39*)	5 000	026447	1—50	1 000	047670	35*)	10 000	076663	20*)	5 000
005056	1—50	1 000	026646	28*)	5 000	048142	17*)	5 000	078536	36*)	5 000
005300	1—50	400	026663	31*)	5 000	048657	30*)	5 000	078766	36*)	10 000
005616	1—50	400	027561	28*)	5 000	049016	19*)	10 000	078785	05*)	5 000
005851	18*)	5 000	028105	26*)	5 000	050434	1—50	1 000	078892	—50	400
006046	32*)	5 000	029361	1—50	1 000	050491	29*)	5 000	082156	1—50	400
007461	33*)	5 000	029873	29*)	10 000	050884	22*)	10 000	082536	1—50	1 000
009307	31*)	5 000	030688	18*)	5 000	051237	08*)	5 000	082656	1—50	400
009718	22*)	25 000	031074	30*)	5 000	052578	36*)	50 000	083374	45*)	5 000
009798	46*)	5 000	031409	37*)	5 000	053348	42*)	10 000	083585	14*)	10 000
011978	1—50	400	032093	45*)	5 000	053792	05*)	10 000	085516	1—50	400
012090	37*)	5 000	032104	44*)	5 000	055298	1—50	400	087908	1—50	400
012161	32*)	5 000	032672	1—50	400	055540	1—50	400	088846	1—50	400
012776	39*)	5 000	032687	12*)	5 000	055959	50*)	5 000	089255	47*)	5 000
013445	43*)	10 000	033641	1—50	400	056171	40*)	10 000	089904	1—50	400
014243	21*)	10 000	033683	11*)	10 000	056204	41*)	5 000	090180	1—50	400
015140	1—50	400	033705	11*)	5 000	057220	09*)	5 000	090339	34*)	5 000
016576	08*)	5 000	033755	44*)	5 000	057446	1—50	400	090421	1—50	400
017481	35*)	25 000	033918	09*)	5 000	057824	1—50	400	090470	18*)	5 000
017562	1—50	400	034717	39*)	5 000	058334	15*)	5 000	092703	40*)	5 000
018502	1—50	400	034899	46*)	5 000	058778	15*)	5 000	093076	19*)	5 000
018537	33*)	10 000	035907	33*)	5 000	059921	20*)	5 000	095144	40*)	5 000
019069	27*)	10 000	036869	19*)	5 000	060249	43*)	5 000	095162	23*)	5 000
019193	1—50	400	036939	34*)	5 000	060784	1—50	400	095862	1—50	400
019361	1—50	1 000	037393	1—50	400	061232	1—50	400	095874	13*)	5 000
019811	1—50	400	038154	1—50	400	061699	25*)	25 000	096019	35*)	10 000
019897	1—50	1 000	038217	1—50	1 000	063242	29*)	5 000	096564	21*)	5 000
019900	14*)	5 000	039040	1—50	400	064418	1—50	1 000	097182	49*)	5 000
020102	03*)	5 000	039288	42*)	50 000	065744	1—50	400	097369	1—50	1 000
020714	05*)	5 000	039941	08*)	5 000	066596	35*)	5 000	097507	1—50	400
021294	48*)	5 000	040155	11*)	5 000	067781	21*)	5 000	097762	1—50	400
021779	08*)	10 000	040389	18*)	5 000	069340	03*)	10 000	097793	1—50	400
022544	44*)	10 000	041196	04*)	10 000	069363	35*)	5 000	098701	43*)	5 000
023376	45*)	5 000	041734	13*)	5 000	070895	38*)	5 000	098704	01*)	5 000
023669	1—50	1 000	041939	1—50	1 000	071698	1—50	400	099746	47*)	5 000
023753	1—50	400	042437	39*)	5 000	072445	1—50	1 000	099825	1—50	400
024498	1—50	1 000	042850	1—50	400						

*) Энэ сериин облигацинуудай нүгөө 49 номернуудта тус бүриин 400 түгрэгэй шүүбэринүүд буугаа.

Шүүбэринүүдэй тираж үнгэргэхэ Комиссиин Түрүүлэгшэ—ажилшадай депутадуудай Киевскэ городской Соведэй Гүйсэдкомой Түрүүлэгшэ А. И. ДАВЫДОВ.

Комиссиин харюусалгата Секретарь М. А. СМИРНОВА.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности— 4-52, инст. информации и писем—11- 05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00556. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.